

آزمون ۸ از ۸

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی سنجش دهم - جامع نوبت دوم (۱۳۹۹/۰۲/۱۹)

ادبیات و علوم انسانی (دهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می‌باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون‌های آزمایشی سنجش و بهره‌مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون‌ها، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می‌گردد. از شما عزیزان دعوت می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

کانال تلگرام آزمون‌های آزمایشی سنجش @sanjesheducationgroup

فارسی (۱) و نگارش (۱)

۱. گزینه ۱ درست است.

معانی واژگان به ترتیب:

هنگامه: داد و فریاد - شلوغی - جمعیت مردم - غوغا

فرج: گشایش - رهایی

کمیت: اسب سرخ مایل به سیاه

زار: با سوز و گداز - ناتوان - درمانده - ضعیف

درنگ: کندی - سکون - توقف - تأخیر

۲. گزینه ۱ درست است.

معانی واژگان به ترتیب:

عود: درختی با چوب قهوه‌ای و خوشبو

تلفظ: اظهار لطف و مهربانی، مهربانی کردن، نرمی کردن

ویله: آواز، صدا، ناله

ازدحام: انبوه شدن، جمعیت، فشار آوردن جمعیت

سوداگر: مشتری، خریدار و فروشنده

خواجه‌وش: کدخدانش

صولت: قدرت، هیبت، شکوه، جلال

کفاف: آن اندازه روزی که انسان را بس باشد، بس، کافی

رونق: جمال، رواج، فروغ، روشنایی، زیبایی

حاذق، ماهر، چیره‌دست

مجاهدات: کارزارها، جهادها، تلاش‌ها

چالاکي: جلدی، زرنگی، چابکی، چُستی

۳. گزینه ۲ درست است.

چهار واژه درست معنی شده است: معانی واژگان به ترتیب:

پدرام: شاد، نیکو، آراسته

توش: توشه و اندوخته، توانایی تحمل سنگینی و فشار

تمثیل: نگاره، نماد، تعبیر

جنود: جِ جند، لشکریان، سپاهیان

خور: زمین پست، شاخه‌ای از دریا

تکلف: رنج بر خود نهادن، خودنمایی و تجمل

آخره: چنبره گردن، قوس زیر گردن

۴. گزینه ۴ درست است.

املاي درست گروه واژه‌های غلط شامل: قرض و دین - خطه نغز - ترجیح و برتری

۵. گزینه ۲ درست است.

کلمات غلط در گزینه‌های دیگر:

سفیر ← صغیر (فریاد و صدا)

ترب ← طرب (شادی)

امل ← عمل (رفتار، کار)

۶. گزینه ۳ درست است.

خالق آثار به ترتیب: اسرار التوحید (محمد بن منور) لطایف الطوائف (فخرالدین علی صفی) قابوس‌نامه (عنصرالمعالی کیکاووس)

اخلاق محسنی (حسین واعظ کاشفی)

۷. گزینه ۴ درست است.

شکل صحیح گزینه‌ها به ترتیب:

(۱) حماسه به معنی دل‌آوری و شجاعت است و در اصطلاح ادبی روایتی داستانی از تاریخ تخیلی یک ملت است.

(۲) ادبیات عرفانی ما که بسیار غنی و گسترده است در حوزه ادبیات غنایی قرار می‌گیرد.

۳) سفرنامه‌ها یا خاطره نگاشت‌ها در حقیقت بخشی از زندگی‌نامه‌ها هستند که با زبان صمیمی نگاشته شده‌اند.

۸. گزینه ۲ درست است.

نوع ادبی آثار: گلستان، بوستان، کلیله و دمنه، مثنوی مولوی، قابوس‌نامه: ادبیات تعلیمی دیوان حافظ: غنایی

منطق الطیر، اسرارالتوحید: عرفانی (توضیح اینکه در کتاب فارسی دهم صفحه ۱۱۷ سه بیت از عطار ذکر شده است که با قسمتی از درس طوطی و بقال مقایسه گردد).

۹. گزینه ۲ درست است.

توضیح آرایه‌های هر گزینه: ۱: هستی در مصراع اول: دنیا، موجودات، هستی در مصراع دوم: وجود داری، زنده هستی هر دو جناس همسان هستند. مصراع اول کنایه از قطع علاقه از دنیا، ترک وابستگی‌ها. به غم بنشین کنایه از غصه خوردن گزینه ۲: شاخ گل استعاره از یار و معشوق - جوی دیده تشبیه دارد ولی حسن تعلیل در بیت وجود ندارد.

گزینه ۳: عالم مجازاً مردم جهان - نرگس استعاره از چشمان معشوق

گزینه ۴: مصراع دوم تشبیه خار به گل و ریحان - دشت محبت (اضافه تشبیهی) تناقض در اینکه خار همانا گل و ریحان است.

۱۰. گزینه ۴ درست است.

بیت دارای آرایه‌های: خاک مجازاً سرزمین، گل صبر تشبیه دارد، صبر ایهام تناسب به معنی گیاهی با گل زرد و صبر و تحمل دارد، دامن مجازاً وجودم، استعاره و تشخیص به دامن (به جهت پرورش صبر و تحمل)، مراعات نظیر بین خاک، گل، می‌پرورد (و صبر) مصراع دوم کلاً کنایه از صبر و تحمل دارم، تکرار واژه من - آزاده به این ترتیب آرایه ایهام در بیت مشاهده نمی‌شود.

۱۱. گزینه ۱ درست است.

توضیح: تشبیه دارد: من به مرغ رنگین‌نوا تشبیه شده. رنگین نوا حس آمیزی دارد.

گزینه ۲: فقط تضاد بین واژه‌های کفر و ایمان - دیر و حرم (زلف و رخ به جهت رنگ: زلف سیاه و رخ سفید و درخشان)

گزینه ۳: خار غم تشبیه دارد - مصراع اول کنایه گرفتار غم عشق بودن - پس مجاز ندارد.

گزینه ۴: سرو زر جناس دارند - تشبیهی در بیت وجود ندارد.

۱۲. گزینه ۲ درست است.

نوع نوشته به ترتیب

گزینه الف: عینی - ذهنی

گزینه ب: عینی

گزینه ج: ذهنی

گزینه د: ذهنی

۱۳. گزینه ۱ درست است.

در متن رابطه تناسب به وفور یافت می‌شود: پاییز، سفر، ایل، فاصله، دو ماه، منزلگاه، چادر و... تضاد بین گرمسیر و سردسیر، صعود و فرود

تضمن: سفر پاییزی، سفر ایل، کوهسار بلند، میش و دیده‌بان، کوهسار بلند و صعود، منزلگاه و چادر و...

۱۴. گزینه ۲ درست است.

همه واژگان دو تلفظی هستند به استثنای: گفتمان

۱۵. گزینه ۳ درست است.

در تمام گزینه‌ها نقش‌های دستوری در جای خود آمده‌اند ولی در گزینه ۳ درهم ریختگی و جابجایی داریم.

روی در خاک رفت و سر هم نه عجب که در این هوس بر باد رود.

نهاد متمم فعل نهاد قید مسند متمم فعل مرکب (کنایه از نابودی و فنا)

(فعل اسنادی محذوف)

۱۶. گزینه ۴ درست است.
نقش واژه‌های مشخص شده در همه گزینه‌ها درست است به جز گزینه ۴. در گزینه ۴ (شبرو) مسند است.
۱۷. گزینه ۲ درست است.
واژه‌های غیر ساده گزینه‌ها به ترتیب: گزینه ۱: آفریده، نشانه، پروردگار (وندی) - نشان‌دهنده: (وندی مرکب)
گزینه ۲: چمنزار (وندی) - یک یک (مرکب) - سپیده دم (وندی مرکب)
گزینه ۳: زیبا، عاشقانه، شکوفایی، گستره (وندی) - دل‌انگیز (مرکب)
گزینه ۴: وندی ندارد، برابر (وندی مرکب)، نامدار (مرکب)
۱۸. گزینه ۱ درست است.
نقش‌ها به ترتیب: دوش: قید - م در نجاتم: مفعول - آب: مفعول - م در حیاتم: متمم
۱۹. گزینه ۲ درست است.
مفهوم گزینه‌ها به ترتیب:
الف) با خدا بودن سبب بزرگی است / نتیجه خوبی، خوبی است.
ب) با خدا بودن سبب بزرگی است / نتیجه خوبی، خوبی است.
ج) هر کس متناسب با ذات خود عمل می‌کند.
د) باخدا بودن سبب بزرگی است / نتیجه خوبی، همانا خوبی است.
۲۰. گزینه ۱ درست است.
مفهوم گزینه ۱ به این اشاره دارد که عشق امور را آسان می‌کند.
۲۱. گزینه ۲ درست است.
مفهوم گزینه‌ها به ترتیب:
گزینه ۱ خداوند دانا است و ما نادانیم - گزینه ۲ خداوند توصیف شدنی نیست.
گزینه ۳ بخشیدن نطق از طرف خداوند به انسان / خداوند همه جا است.
گزینه ۴ حفظ اسرار الهی
۲۲. گزینه ۳ درست است.
همه گزینه‌ها تأکید بر قناعت دارند به جز گزینه ۳ این بیت اشاره می‌کند که افراد ناتوان، ناتوانی خود را قناعت می‌دانند (ناتوانی)
۲۳. گزینه ۴ درست است.
همه گزینه‌ها به ناپایداری ظلم و ستم اشاره دارند ولی گزینه ۴ به صبر و تحمل در برابر ظلم و اینکه ظلم تمام می‌شود اشاره دارد.
۲۴. گزینه ۴ درست است.
مفهوم همه گزینه‌ها به ترتیب: گزینه ۱ کینه نداشتن شاعر گزینه ۲ هر کس این سیرت را (مشخص نیست چه سیرتی) ندارد
رها کن گزینه ۳ توبه باعث بهبود حال ظاهری و باطنی است. گزینه ۴ ترک ظاهر و صورت (با عبارت مفهوم یکسان دارند)
۲۵. گزینه ۲ درست است.
مفهوم گزینه‌ها به ترتیب: گزینه الف) عظمت علی (ع) - گزینه ب) هیبت و رحمت علی (ع) گزینه ج) توصیف‌ناپذیری علی (ع)
گزینه د) آگاهی‌بخشی علی (ع)

عربی، زبان قرآن (۱)

۲۶. گزینه ۴ درست است.
«یتفکرون»: می‌اندیشند، تفکر می‌کنند / «السموات و الأرض»: آسمان‌ها و زمین (رد گزینه ۱ و ۲) / «رینا»: پروردگارا، ای پروردگار ما (رد گزینه ۳) / «ما خلقت»: نیافریدی، خلق نکردی (رد گزینه ۳؛ دقت کنید که «ما خلقت» ماضی منفی معادل دوم شخص مفرد فارسی است.) / «باطلاً»: بیهوده

۲۷. گزینه ۱ درست است.

«صدیقی الغواص (ترکیب اضافی - وصفی)»: دوست غواصم (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «يحاول»: تلاش می‌کند، سعی می‌کند (رد گزینه ۴) / «أن يتعرف على»: که آشنا شود (رد گزینه ۳) / «التيارات البحرية التي»: جریانات دریایی که (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «تحدث»: رخ می‌دهد، اتفاق می‌افتد / «كل سنة»: هر ساله (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

۲۸. گزینه ۳ درست است.

«الذلافين»: دلفین‌ها / «تدل»: راهنمایی می‌کنند / «المنقذين»: نجات‌دهندگان (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «مكان سقوط الطائرات»: مکان سقوط (افتادن) هواپیماها / «أو»: یا (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «غرق السفن»: غرق شدن کشتی‌ها (رد گزینه ۲، «السفن» جمع مکسر «السفينة» است.) / «البحار و المحيطات»: دریاها و اقیانوس‌ها (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

۲۹. گزینه ۲ درست است.

«السائحون»: جهان‌گردان، گردشگران، توریست‌ها / «كانوا يقومون ب...» (ماضی استمراری): می‌پرداختند (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «إحصاء»: شمارش، شمردن (رد گزینه ۴) / «المعالم الأثرية و التاريخية»: آثار باستانی و تاریخی (در گزینه ۱ «فرهنگی» نادرست است، چرا که «الأثرية» یعنی «باستانی» و «التقافية» یعنی «فرهنگی») / «مدننا الصحراوية»: شهرهای کویری مان (در گزینه ۳ «استان‌ها» نادرست است، چرا که «مدن» که جمع مکسر «مدينة» است به معنی «شهرها» است و «محافظة» یعنی «استان‌ها».)

۳۰. گزینه ۱ درست است.

«على كل المواطنين»: بر همه (تمام) هم‌میهنان (شهروندان) لازم است که... همه شهروندان (هم‌میهنان) باید... (رد گزینه ۴) / «أن يستفيدوا»: که استفاده کنند (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «المرافق العامة»: تأسیسات عمومی (رد گزینه ۲) / «بشكل مناسب»: به شکل مناسبی، به شکلی مناسب (رد گزینه ۲) / «يتعاونوا»: با هم (با همدیگر) همکاری (همیاری) کنند (در گزینه‌های ۲ و ۴ «دیگران» اضافی است و معادلی در عبارت عربی ندارد.) / «على محافظتها»: بر محافظت (مراقبت، نگهداری) از آنها (در گزینه ۳ «همه» اضافی است و معادلی در عبارت عربی ندارد.)

۳۱. گزینه ۳ درست است.

«هذان الأخوان»: این برادران، این دو برادر (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «سوف ينجحان (مستقبل)»: موفق (پیروز) خواهند شد (رد گزینه ۴) / «فی حياتهما»: در زندگیشان (رد گزینه ۲) / «يصلان (مستقبل)»: خواهند رسید (رد گزینه ۴؛ دقت کنید که حرف «سوف» که بر سر فعل «ينجح» آمده است روی این فعل هم اثر می‌گذارد.) / «أهدافهما»: هدف‌هایشان (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «لأتهما»: زیرا آنان (آن دو) / «يطالعان»: مطالعه می‌کنند / «دروسهما»: درس‌هایشان / «كل يوم»: هر روزه (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «بالرغبة و السرور»: با رغبت (میل) و خوشحالی

۳۲. گزینه ۴ درست است.

«تصدقين»: باور می‌کنی (رد گزینه‌های ۱ و ۳؛ دقت کنید که «تصدقين» فعل مضارع صيغة «مفرد مؤنث مخاطب (دوم شخص مفرد)» است.) / «أن»: که / «الأعاصير الشديدة (ترکیب وصفی)»: گردبادهای شدید (تند) / «تسحب (فعل مضارع)»: می‌کشند (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «الأسماك»: ماهی‌ها / «أعماق البحر»: اعماق دریا (رد گزینه ۲)

۳۳. گزینه ۲ درست است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «أن يعوض الضعف» یعنی «ضعف در درس‌هایش جبران شود» («يعوض» مضارع مجهول و «الضعف» نائب فاعل است.)

گزینه «۳»: «بحثت عن...» یعنی «دنبال... گشتم» که اشتباه ترجمه شده است. ترجمه صحیح: «در کتابخانه دانشگاه دنبال متن زیبایی درباره فضیلت دانش گشتم.»

گزینه «۴»: «نَوَّرَ» فعل ماضی باب «تَفْعِيل» و «رَبَّ» مبتدا است. ترجمه صحیح: «پروردگار من دل و چشم من را به نور علم و یقین روشن ساخت.»

۳۴. گزینه ۴ درست است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «تَغَيَّرَ شَخْصِيَّتُهُمْ» یعنی «شخصیتشان تغییر می‌کند» («شَخْصِيَّةٌ» فاعل است که به اشتباه به صورت مفعول ترجمه شده است، همچنین «تَغَيَّرَ يَتَغَيَّرُ» که از باب «تَفْعَل» است به معنی «تغییر یافتن» است.)

گزینه «۲»: «هَذَا السَّوَّارُ عَتِيقٌ» یعنی «این دستبند، قدیمی است.» («هَذَا» مبتدا و «عتیق» خبر است که «السَّوَّارُ عَتِيقٌ» به اشتباه به صورت ترکیب وصفی ترجمه شده است. «هَذَا سَوَّارٌ عَتِيقٌ» یعنی «این، دستبندی قدیمی است.»

گزینه «۳»: «مَنْذُ الصَّغَرِ» یعنی «از کودکی» که به اشتباه به صورت «از دوران کودکی‌ام» ترجمه شده است.

۳۵. گزینه ۴ درست است.

«انتقال»: نَقَلَ، اِنْتَقَالَ (در گزینه ۲ «يُنْقَلُ النِّقْطُ» یعنی «نقط منتقل می‌شود» و نادرست است.) / «در سرایشی‌ها»: فِی الْمُنَحْدَرَاتِ (در گزینه‌های ۱ و ۳ «الْمَحَطَّاتُ» یعنی «ایستگاه‌ها» و نادرست است.) / «توسط لوله»: بِوَاسِطَةِ الْأَنْبُوبَةِ (در

گزینه‌های ۱ و ۲ «الْأَنْبَابِيبُ» یعنی «لوله‌ها» و نادرست است.) / «آسان‌تر»: أَسْهَلُ (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

ترجمه متن درک مطلب:

«در زمان‌های قدیم پادشاه جوانی بود که بر فرمانروایی پهنای حکومت می‌کرد و قومی صالح و درستکار داشت. در روزی از روزها آن پادشاه خواست که به مسافرت بیابانی طولانی‌ای بپردازد که در طی آن مکان‌ها و رازهای تازه‌ای را کشف می‌نمود، ولی در حین بازگشتش، پاهایش به دلیل راه رفتن زیاد در مسیرهای سخت و دشوار، متورم شد.

هنگامی که پادشاه به قصر بزرگش بازگشت روی تختش نشست و بسیار به این موضوع فکر کرد، و در نهایت دستوری به پوشاندن همهٔ خیابان‌ها و راه‌های شهر با پوست را صادر کرد، تا باری دیگر پاهایش در حین مسافرت‌هایش آزار نبینند، ولی یکی از وزیرانش پیشنهاد بسیار بهتری به او داد، و آن این بود که تنها یک قطعه پوست کوچک بسازد و آن را در زیر تخت پادشاه قرار دهد! پس این، شروع ساخت کفش‌ها بود.»

۳۶. گزینه ۳ درست است.

در گزینه «۳» آمده است که «پوشاندن خیابان‌ها و راه‌ها هرگز اتفاق نیفتاد.» که صحیح است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «قوم از پادشاه خواستند که راه رفتن در مسیرها را تسهیل کند!»

گزینه «۲»: «وزیران حاکم به تسهیل زندگی مردم فکر می‌کردند!»

گزینه «۴»: «پادشاه آن حکم را در اواخر عمرش صادر کرد!»

۳۷. گزینه ۴ درست است.

در گزینه ۴ آمده است که «فکر وزیر، ساخت کفش برای پادشاه بود!» که نادرست است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «رازهای جدید برخی اوقات در طی سفرها کشف می‌شوند!»

گزینه «۲»: «پادشاه پس از بازگشت از سفر دربارهٔ قضیه فکر کرد!»

گزینه «۳»: «بی‌گمان پادشاه پیشنهادات و نظرات را می‌پذیرفت!»

۳۸. گزینه ۲ درست است.

«پادشاه دنبال راه‌حلی برای مشکل گشت...» در گزینه ۲ آمده است که «زیرا او پس از زمانی طولانی به قصر خویش رسید!» که نادرست است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «زیرا برخی از مسیرها واقعاً دشوار بودند!»

گزینه «۳»: «زیرا او دوست داشت مسافرت‌هایش را ادامه دهد!»

گزینه «۴»: «زیرا پاهایش در طی سفر متورم شده بود!»

۳۹. گزینه ۲ درست است.

در گزینه «۲» آمده است که «همانا نیاز مادر اختراع است!» که مناسب مفهوم متن است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «هرکس تلاش کند، می‌یابد!»

گزینه «۳»: «هرکس در آغاز کار فکر کند، پیشیمان نمی‌شود!»

گزینه «۴»: «دانشمند بدون عمل، مانند درخت بدون میوه است!»

۴۰. گزینه ۴ درست است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «فاعل: اُماکن» نادرست است. («اُماکن» مفعول است).

گزینه «۲»: «مصدره: کُثِفَ» و «لازم» نادرست هستند.

گزینه «۳»: «مجرّد ثلاثی» نادرست است.

۴۱. گزینه ۱ درست است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «مضارع: یُورِّم» نادرست است.

گزینه «۳»: «فعل مضارع» و «علی وزن تفعیل» نادرست است.

گزینه «۴»: «بزیادة حرف واحد» نادرست است. (باب «تفعّل» دو حرف زائد دارد).

۴۲. گزینه ۳ درست است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «من الفعل المزيد الثلاثی» نادرست است.

گزینه «۲»: «مبنی» و «مفعول» نادرست هستند.

گزینه «۴»: «فعله الماضی: وَسَّعَ» و «مفعول» نادرست است.

۴۳. گزینه ۲ درست است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «انْقِطَاع» و «الکَهْرَبَاء» نادرست هستند و صحیح آنها «انْقِطَاع» و «الکَهْرَبَاء» است.

گزینه «۳»: «الْفَنْدُق» و «السَّابِغَة» نادرست هستند و صحیح آن «الْفَنْدُق» و «السَّابِغَة» است.

گزینه «۴»: «یَسْتَعْرِقُ» نادرست است و صحیح آن «یَسْتَعْرِقُ» است.

۴۴. گزینه ۲ درست است.

در گزینه ۲ آمده است که «گناه: عضوی پشت جسم برخی حیوانات برای راندن حشره‌ها!» چنین چیزی نادرست است، چرا که

این توضیح مربوط به «الدَّنْب (دُم)» است و «الدَّنْب» به معنی «گناه» است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «مزدوران (کارگزاران): کسانی که برای ایجاد اختلاف میان صف‌های مسلمانان تلاش می‌کنند.»

گزینه «۳»: «شیر: آنچه که از گاو گرفته می‌شود و از آن پنیر و کره تولید می‌شود.»

گزینه «۴»: «تلفن: ابزاری که سخن یا صداها را به مکان‌های دور منتقل می‌کند.»

۴۵. گزینه ۱ درست است.

در گزینه «۱» تنها یک جمع تکسیر (مکسّر) وجود دارد و آن هم «الرّسائل» است که جمع «الرّسالة» است. («الرّسالة» جمع «الرّسالة» است).

(چهارشنبه) مفرد است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «هدایا» و «جهود» جمع مکسر (تکسیر) هستند و مفرد آنها به ترتیب «هدیة» و «جُهد» است.
گزینه «۳»: «الأطباء» و «آلام» جمع مکسر (تکسیر) هستند و مفرد آنها به ترتیب «طبيب» و «ألم» است.
گزینه «۴»: «أبواب» و «الأئمة» جمع مکسر (تکسیر) هستند و مفرد آنها به ترتیب «باب» و «إمام» است.

۴۶. گزینه ۲ درست است.

در گزینه «۲» مصدری از مصدرهای ثلاثی مزید وجود ندارد. «الْمُتَرَادِفَات» و «الْمُنَاسِبَةُ» هر دو اسم فاعل از فعل ثلاثی مزید هستند و مصدر نیستند.
تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «الإيمان» مصدر باب «إفعال» است.

گزینه «۳»: «الاتصالات» که مفرد آن «الاتصال» است مصدر باب «إففعال» است.

گزینه «۴»: «مُسَاعَدَة» مصدر باب «مُفاعلة» است.

۴۷. گزینه ۴ درست است.

در گزینه «۴» فعل «أَلْحَقَنِي» (أَلْحَقُ (فعل امر) + ن + ی) دارای نون وقایه است. (دَقَّتْ کنید که «دینی» اسم است و نون وقایه ندارد.)
تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «محاسنی» که «محاسن + ی» است، اسم است و دارای نون وقایه نیست.

گزینه «۲»: «إشحنی» فعل امر صیغه مفرد مؤنث مخاطب (للمخاطبة) است و حرف «ن» جزء حروف اصلی آن (ش ح ن) است و نون وقایه نیست.

گزینه «۳»: «تَدَفَنِي» فعل مضارع صیغه مفرد مؤنث مخاطب (للمخاطبة) است و حرف «ن» جزء حروف اصلی آن (د ف ن) است و نون وقایه نیست.

۴۸. گزینه ۴ درست است.

در گزینه ۴ با توجه به معنی «فیل حیوان بزرگی است که سوره‌ای به نام آن در قرآن نازل شده است.» مشخص می‌شود که «نَزِلَتْ» ماضی مجهول است و «سورة» نائب فاعل آن است. (هر فعل ماضی عین الفعل آن «کسره» باشد حتماً «مجهول» است.)
تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: با توجه به معنی عبارت «مردم این پدیده را «باران ماهی» می‌نامند.» مشخص می‌شود که «يُسَمَّونَ» مضارع معلوم است.

گزینه «۲»: با توجه به معنی عبارت «مادران ارجمند به فرزندان‌شان صفات برتر اخلاقی را یاد می‌دهند.» مشخص می‌شود که «يُعَلِّمنَ» مضارع معلوم است.

گزینه «۳»: با توجه به معنی عبارت «به زیادی نماز مردم نگاه نکن، بلکه به صداقت آنها نگاه کن.» مشخص می‌شود که «لا تَنْظُرْ» و «أَنْظُرْ» معلوم هستند. (دَقَّتْ کنید که فعل‌های «امر» و «نهی» مخاطب همیشه معلوم هستند و هیچگاه مجهول نمی‌شوند.)

۴۹. گزینه ۳ درست است.

حرف «عَلَى» در کل دارای دو معنی است: ۱- معنای امری (باید، بر... لازم (واجب) است که... ۲- معنای (بر، بر روی)، در گزینه‌های ۱ و ۲ و ۴ «علی» معنای امری می‌دهد، اما در گزینه ۳ معنای «بر» می‌دهد.
ترجمه گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «ای برادرم؛ تو نباید غمگین شوی چرا که خیر در آن چیزی است که اتفاق افتاده است.»

گزینه «۲»: «انسان باید همیشه در زندگی خود با درستکاران همنشینی کند.»

گزینه «۳»: «در همه کارها تو کلم تنها بر خدا است و از او بخشش را می‌خواهم.»

گزینه «۴»: «مسلمانان باید با یکدیگر برای احیای صفات برتر اخلاقی همکاری داشته باشند.»

۵۰. گزینه ۲ درست است.

سؤال مبتدایی را می‌خواهد که «مبنی» نباشد. در گزینه ۲ «الضَّمائر» مبتدا و معرب است. (دَقَّتْ کنید که «هَلْ» حرف است و حرف‌ها محل اعرابی ندارند).
تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «ذلک» مبتدا و مبنی است.

گزینه «۳»: «نحن» مبتدا و مبنی است.

گزینه «۴»: «أنتم» مبتدا و مبنی است.

دین و زندگی (۱)

۵۱. گزینه ۱ درست است.

از پیامدهای مهم نگرش منکران معاد برای انسانی که بی‌نهایت طلب است و میل به جاودانگی دارد، این است که می‌کوشد راه فراموش کردن و غفلت از مرگ را پیش بگیرد و خود را به هر کاری سرگرم سازد تا آینده تلخی را که در انتظار دارد، فراموش کند. (ص ۴۳ درس ۴ دهم)

۵۲. گزینه ۳ درست است.

وقتی نالهٔ حسرت دوزخیان بلند می‌شود، می‌گویند: ... ای کاش فلان شخص را به عنوان دوست خود انتخاب نمی‌کردیم. او ما را از یاد خدا بازداشت.

قرآن کریم در آیات سوره معارج می‌فرماید: و آنها که امانت‌ها و عهد خود را رعایت می‌کنند و آنها که به راستی ادای شهادت کنند و آنها که به نماز مواظبت دارند، آنان در باغ‌های بهشتی گرامی داشته می‌شوند. (ص ۸۴ و ۸۶ درس ۸ دهم)

۵۳. گزینه ۳ درست است.

با توجه به ترجمه این آیه شریفه: «کافران گفتند: زندگی و حیاتی جز همین زندگی و حیات دنیایی ما نیست، همواره [گروهی از ما] می‌میریم و [گروهی] زنده می‌شویم و ما را فقط گذشت روزگار نابود می‌کند...» و معادی وجود ندارد مبنای سخنان منکران معاد است (رد گزینه ۱ و ۲) و همچنین در ادامه آیه می‌فرماید: «... البته این سخن را از روی علم نمی‌گویند بلکه فقط ظن و خیال آنان است.» (رد گزینه ۴) (ص ۴۲ درس ۳ دهم)

۵۴. گزینه ۴ درست است.

علت پوشش و حجاب در عبارت شریفه: ﴿ذَلِكْ أَذْنٰی اَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذِنُ﴾ آمده است و امام صادق (ع) در پاسخ یکی از یاران خود به نام فضیل بن یسار که پرسیده بود: آیا ساعد زن از قسمت‌هایی است که باید از نامحرم پوشیده شود، فرمود: بلی، آنچه زیر روسری قرار می‌گیرد، نباید آشکار شود همچنین از مچ به بالا باید پوشیده شود. (درس ۱۴ ص ۱۵۳ و ۱۵۴)

۵۵. گزینه ۳ درست است.

با توجه به کلمه ﴿یَوْمَئِذٍ﴾ در این آیه، روز قیامت مورد نظر است و با توجه به کلمه ﴿یَنْبِئُوا﴾ آگاهی کامل انسان به تمام اعمالش یعنی آثار ما تقدّم و آثار ما تأخّر نتیجه می‌شود. (ص ۶۴ درس ۶ دهم)

۵۶. گزینه ۴ درست است.

شیوهٔ رسول خدا و پیشوایان دیگر، سبب شد که مسلمانان در اندک مدتی به آراسته‌ترین و پاکیزه‌ترین ملت‌ها تبدیل شوند و الگو و سرمشق ملت‌های دیگر قرار گیرند و پیامبر می‌فرماید: «خدای تعالی دوست دارد وقتی بنده‌اش به سوی دوستان خود می‌رود، آماده و آراسته باشد.» دلیل نادرستی گزینه ۲ و ۳ این است که این سخن از امام صادق (ع) است. (ص ۱۴۳ و ۱۴۴ درس ۱۳)

۵۷. گزینه ۲ درست است.

اندک افرادی وجود دارند که به نیاز طبیعی مقبولیت پاسخ درستی نمی‌دهند و اعمالی انجام می‌دهند که نشانه ضعف روحی و ناتوانی در اثبات خود از راه درست و سازنده است. اولویت آراستگی در عبادت بیشتر است زیرا تکرار دائمی نماز در شبانه روز

(۵ نوبت) این آراستگی و پاکی را در طول روز حفظ می‌کند و زندگی را پاک و باصفا می‌سازد. (ص ۱۴۴ درس ۱۳ دهم)

۵۸. گزینه ۳ درست است.

نوجوانی و جوانی دوران تصمیم‌های بزرگ است. هر چه عمر می‌گذرد و قوای انسان به سستی می‌گراید، توان انسان برای تصمیم‌های بزرگ نیز کاهش می‌یابد. جوان و نوجوان معمولاً شجاعت روحی بالایی دارد و دست و پای وجودش چندان به رشته‌های دنیایی بسته نشده است، در حالی که او آرمان‌های بزرگ دارد آرمان‌هایی از نوع پرواز و رفتن و صعود کردن، لذا در این دوره نیاز شدیدتری به توکل و اعتماد بر خداوند حس می‌شود. (ص ۱۱۱ درس ۱۰ دهم)

۵۹. گزینه ۲ درست است.

اگر بناست با این همه استعدادها و سرمایه‌های مختلفی که خداوند در وجود ما قرار داده است خاک شویم و معادی هم نباشد، این سؤال مطرح می‌شود که دلیل آفریدن این استعدادها و سرمایه‌ها در درون ما چه بوده است؟ آیا بر این اساس آفرینش انسان و جهان بی‌هدف و عبث نخواهد بود؟ این موضوع به ضرورت معاد در پرتو حکمت الهی اشاره دارد. و قرآن کریم در آیه ۵ سوره قیامت می‌فرماید: (انسان شک در وجود معاد ندارد) بلکه (علت انکارش این است که) او می‌خواهد بدون ترس از دادگاه قیامت در تمام عمر گناه کند. (ص ۵۳ و ۵۶ درس ۵ دهم)

۶۰. گزینه ۴ درست است.

با توجه به حدیث شریف امام صادق (ع) که می‌فرماید: ﴿مَا أَحَبَّ اللَّهُ مَنْ عَصَاهُ﴾: «کسی که از فرمان خدا سرپیچی می‌کند او را دوست ندارد» که در این حدیث «الله» مفعول جمله است و با آیه شریفه ﴿إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي...﴾ که موضوع آن، پیروی از خداوند، از راه‌های افزایش محبت به خداست، مرتبط است. (ص ۱۲۰ درس ۹ دهم)

۶۱. گزینه ۱ درست است.

باید دقت کرد که تأثیر نماز به تداوم و به میزان دقت و توجه ما بستگی دارد و این موضوع از اقامه یعنی به پا داشتن نماز حاصل می‌شود نه صرفاً خواندن نماز که بدون توجه انجام می‌پذیرد. (ص ۱۳۰ درس ۱۲ دهم)

۶۲. گزینه ۳ درست است.

در آیه ۹۹ سوره مؤمنون می‌خوانیم: ﴿حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا﴾: «آنگاه که مرگ یکی از آنها فرا رسد (یکی از کافران) می‌گوید: پروردگارا! مرا باز گردانیده باش که عمل صالح انجام دهم آنچه را در گذشته ترک کرده‌ام، (خداوند پاسخ قطعی می‌دهد) هرگز این سخنی است که او می‌گوید». (ص ۶۳ درس ۶ دهم)

۶۳. گزینه ۱ درست است.

آب حلال است و خوردن آن برای روزه‌دار دارای کفاره است یعنی علاوه بر قضای آن باید یکی از کفاره‌ها را بدهد، یعنی ۶۰ روز بگوید یا ۶۰ فقیر را اطعام کند. ولی شراب حرام است و خوردن آن برای روزه‌دار، دارای کفاره جمع است یعنی علاوه بر قضای آن باید هر دو کفاره یاد شده را انجام دهد. (ص ۱۳۷ درس ۱۲)

۶۴. گزینه ۲ درست است.

امام سجاد (ع) در «دعای مناجات‌المحبین» می‌فرماید: «بارالها! خوب می‌دانم هر کس لذت دوستی‌ات را چشیده باشد، غیر تو را اختیار نکند.»

و عبارت قرآنی ﴿وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ﴾: «و اما کسانی که ایمان آورده‌اند به خدا محبت بیشتری دارند»، این موضوع را بیان می‌کند که مؤمنان کمال محبت را نسبت به ذات اقدس الهی دارند. (ص ۱۱۶ و ۱۱۸ درس ۹ دهم)

۶۵. گزینه ۳ درست است.

توکل در جایی درست است که انسان مسئولیت و وظیفه خود را به خوبی انجام دهد؛ یعنی فکر و اندیشه خود را به کار گیرد، با دیگران مشورت کند، بهترین راه ممکن را انتخاب کند و با عزم و اراده محکم برای رسیدن به مقصود تلاش کند در این صورت است که می‌توان بر خدا توکل کرد، زیرا توکل جانشین تنبلی و ندانم کاری نیست. (ص ۱۱۰ و ۱۱۱ درس ۱۰ دهم)

۶۶. گزینه ۴ درست است.

قرآن کریم در آیه ۷۸ و ۷۹ سوره «یس» می‌فرماید: «و برای ما مثلی زد، در حالی که آفرینش نخستین خود را فراموش کرده

بود، گفت: کیست که این استخوان‌های پوسیده را دوباره زنده کند؟ بگو همان خدایی که آنها را برای نخستین بار آفرید و او به هر خلقتی داناست.»

دقت شود گزینه ۳ و ۴ درباره ضرورت معاد است و گزینه یک اشاره به امکان معاد دارد ولی اشاره به علم الهی که در صورت سؤال آمده است ندارد. (ص ۵۲ و ۵۳ درس ۵ دهم)

۶۷. گزینه ۱ درست است.

آتش جهنم بسیار سخت و سوزاننده است، این آتش حاصل عمل خود انسان است و برای همین از درون جان آنها شعله می‌کشد، دوستان و هم‌نشینان انسان در بهشت، پیامبران، راستگویان، شهیدان و نیکوکاران اند و آنان چه نیکو هم‌نشینانی هستند. (۸۳ و ۸۶ درس ۸ دهم)

۶۸. گزینه ۲ درست است.

اهل ایمان با انتخاب خدا به عنوان هدف اصلی هم از بهره‌های مادی زندگی استفاده می‌کنند و هم از آن جایی که تمام کارهای دنیوی خود را در جهت رضای خدا انجام می‌دهند، جان و دل خویش را به خداوند نزدیک‌تر می‌کنند و سرای آخرت خویش را نیز آباد می‌سازند.

و مفهوم ضرب‌المثل «با یک تیر چند نشان زدن» در عبارت قرآنی ﴿فَعَنَدَ اللَّهِ﴾ که اشاره به هدف جامع دارد، تجلی دارد. (ص ۱۱ و ۱۳ درس ۱ دهم)

۶۹. گزینه ۲ درست است.

برخی از انسان‌ها قسمت‌هایی از بدن خود را در حادثه‌ای از دست می‌دهند اما نه خودشان و نه دیگران احساس نمی‌کنند که قدری از هویت و من او کم شده باشد و این نشان می‌دهد که ثبات هویت و خود ما ناشی از ثبات اندام‌های ما نیست. (ص ۳۲ درس ۳ دهم)

۷۰. گزینه ۲ درست است.

خداوند از عاملی بیرونی خبر می‌دهد که خود را برتر از آدمیان می‌پندارد و سوگند یاد کرده که فرزندان آدم را فریب دهد و از رسیدن به بهشت باز دارد. کار او وسوسه کردن و فریب دادن است و جز این، راه نفوذ دیگری در ما ندارد. این خود ما هستیم که به او اجازه وسوسه می‌دهیم یا راه فریب را بر او می‌بندیم.

قرآن کریم در آیه ۴۳ سوره انعام می‌فرماید: «شیطان هر کاری را که [گناهکاران] می‌کردند، در نظرشان زینت داد.» (ص ۲۳ درس ۲ دهم)

۷۱. گزینه ۲ درست است.

اگر شخصیت یا «من» انسان وابسته به جسم او باشد، باید در دوران عمر بارها عوض شده و به شخص دیگری تبدیل شده باشد. (ص ۳۱ درس ۳ دهم)

۷۲. گزینه ۱ درست است.

جایگاه اعمال پیامبران و امامان (انبیاء و ائمه) این طور است که معیار و میزان سنجش اعمال قرار می‌گیرد زیرا اعمال آنان عین چیزی است که خدا به آنها دستور داده است و ایشان بهترین (برترین) گواهان و شاهدان دادگاه عدل الهی‌اند زیرا ظاهر و باطن اعمال انسان را در دنیا دیده‌اند و از هر خطایی مصون و محفوظ‌اند. (ص ۷۴ و ۷۵ درس ۷ دهم)

۷۳. گزینه ۴ درست است.

این بیت شعر مولوی درباره هدف جامع یا برترین هدف است و انسان‌های زیرک و هوشمند در انتخاب هدف، هدفی را انتخاب می‌کنند که هدف‌های دیگر را نیز در بردارد، یعنی با یک تیر چند نشان می‌زنند. (ص ۱۱ و ۲۱ درس ۱ دهم)

۷۴. گزینه ۱ درست است.

خداوند آنچه در آسمان‌ها و زمین است، برای انسان آفریده و توانایی بهره‌مندی از آنها را در وجود او قرار داده است، اینها نشان می‌دهد خداوند متعال انسان را گرمی داشته و برای انسان در نظام هستی جایگاه ویژه‌ای قائل شده است.

قرآن کریم در آیه ۱۴ سوره حشر می‌فرماید: آنها [دشمنان اسلام] را متحد می‌پنداری در حالی که دل‌هایشان پراکنده است؛ به خاطر آن است که قومی هستند که تعقل نمی‌کنند. (ص ۱۹ درس ۲ دهم)

۷۵. گزینه ۴ درست است.

در مرحله دوم قیامت و زنده شدن همه انسان‌ها، بار دیگر بانگ سهمناکی در عالم می‌پیچد و حیات مجدد انسان‌ها آغاز می‌شود، با این صدا همه مردگان زنده می‌شوند و در پیشگاه خداوند، حاضر می‌گردند. در این هنگام انسان‌های گناهکار به دنبال راه فرار می‌گردند، دل‌های آنان سخت هراسان و چشم‌هایشان از ترس به زیر افکنده است و آیه شریفه ﴿ان علیکم لحافظین کراماً کاتبین یعلمون ما تفعلون﴾: «بی‌گمان برای شما نگهبانانی هستند نویسندگانی گراند، می‌دانند آنچه را که انجام می‌دهید» مربوط به فرشتگان الهی است. (ص ۷۳ و ۷۴ و ۷۵ درس ۷ دهم)

معارف و اقلیت‌های دینی

۵۱. گزینه ۱ درست است.

آن‌چه باید نخست مورد ارزیابی منطقی یک مکتب قرار گیرد جهان‌بینی است.

۵۲. گزینه ۳ درست است.

نظر هر جهان‌بینی در برابر آغاز و انجام باید به صورت منطقی و واقع‌بینانه مورد بررسی و ارزیابی قرار گیرد.

۵۳. گزینه ۳ درست است.

با مشاهده غیر مستقیم ارتباط مفهومی دارد.

۵۴. گزینه ۴ درست است.

از راه حس و تجربه شناخته می‌شوند.

۵۵. گزینه ۳ درست است.

بیانگر آینده‌نگری در نظم است.

۵۶. گزینه ۴ درست است.

در مورد کار مخصوص اجزا به خوبی انجام می‌شود.

۵۷. گزینه ۲ درست است.

پی بردن به ریزه‌کاری‌ها و استواری نظام جهان را به روی انسان باز می‌کند.

۵۸. گزینه ۳ درست است.

با دومین سلول عصبی و مخا‌بره تکمیل می‌گردد.

۵۹. گزینه ۲ درست است.

به جمعی از دانشمندان آلمان در سال ۱۸۷۳ میلادی برای اثبات وجود خدا نامه نوشت.

۶۰. گزینه ۴ درست است.

همراه بودن هر خلقی با نظم خاص خود، به وحدت خالق و ناظم در جهان آفرینش اشاره دارد.

۶۱. گزینه ۱ درست است.

در عمق ضمیر انسان، خداجویی و خداشناسی نهفته است.

۶۲. گزینه ۳ درست است.

حس نیکی با اخلاق و حس حقیقت‌جویی با علم ارتباط گرایشی دارد.

۶۳. گزینه ۱ درست است.

خبر از دانش بی‌پایان خداوند می‌دهد.

۶۴. گزینه ۲ درست است.

بر شگفتی و حیرتش افزوده می‌گردد.

۶۵. گزینه ۳ درست است.

نیاز، نشانه پدیده بودن است.

۶۶. گزینه ۴ درست است.
در مصراع اول ثبوتیه و در مصراع دوم نیز ثبوتیه به کار رفته است.
۶۷. گزینه ۱ درست است.
انسان در صورت غفلت نمودن از جنبه معنوی، پست‌تر از حیوان می‌شود.
۶۸. گزینه ۲ درست است.
باید تمایلات نفسانی خود را محدود کند.
۶۹. گزینه ۲ درست است.
به سبب فطرت پاک انسانی از پاکی دل برخوردار است و سرمایه معنوی بی‌نظیر، نامیده می‌شود.
۷۰. گزینه ۲ درست است.
امری لازم خواهد بود.
۷۱. گزینه ۲ درست است.
سرچشمه همه صفات ناپسند در انسان، خودخواهی است.
۷۲. گزینه ۱ درست است.
خودپرستی نامیده می‌شود.
۷۳. گزینه ۴ درست است.
فضایل اخلاقی در مقابل خودخواهی قرار دارد و مبتنی بر دیگرخواهی است.
۷۴. گزینه ۱ درست است.
کبر و غرور با عبادت خدا نمی‌سازد.
۷۵. گزینه ۴ درست است.
حس خودخواهی که با تکیه بر غرایز به وجود می‌آید، در صورتی که غرایز از مرز طبیعی و لازم خود تجاوز کنند، خودخواهی تقویت می‌یابد.

انگلیسی (۱)

Part A: Grammar and Vocabulary

۷۶. گزینه ۴ درست است.
معنی جمله: «اشتباه است که به فلوریدا صرفاً در قالب جاذبه‌های گردشگری‌اش فکر کنیم.»
توضیح: ترکیب اسم و صفت مد نظر است. می‌دانیم که صفت قبل از اسم می‌آید. پس گزینه ۱ نادرست است. در گزینه ۲ مفرد بودن "toursit" معنای مناسبی به جمله نمی‌دهد. در گزینه ۳ نیز بعد از "its" از حرف تعریف استفاده شده که نادرست است.
۷۷. گزینه ۲ درست است.
معنی جمله: «امروز صبح داشتم خواب وحشتناکی می‌دیدم که (ناگهان) ساعت شش (صبح) به صدا در آمد.»
توضیح: "was having" عمل زمینه‌ای (استمراری) و "went off" عمل مقطعی است.
۷۸. گزینه ۲ درست است.
معنی جمله: «او خیلی زیاد و جدی فکر کرده بود قبل از اینکه در این پروژه مشغول شود.»
توضیح: دقت کنید که به دلیل وجود فعل کنش "thought" نیاز به قید حالت داریم. توجه کنید که قید "hardly" به معنای «به ندرت» در اینجا مناسب نیست.

۷۹. گزینه ۲ درست است.

معنی جمله: «مارک: سلام سارا. چین را دیده‌ای؟ کجاست؟ سارا: سلام مارک. بله، در کتابخانه است.»
توضیح: برای اشاره به بودن در محل کتابخانه، از حرف اضافه «in» استفاده می‌کنیم.

۸۰. گزینه ۱ درست است.

معنی جمله: «اکثر والدین و معلمان موافق حمایت از تازه‌ترین توسعه‌ها در زمینه زبان‌های مدرن در مدارس هستند.»
معنی گزینه‌ها در حالت مفرد:

(۱) توسعه، پیشرفت (۲) بیان (۳) تضاد، تقابل (۴) تأکید

۸۱. گزینه ۲ درست است.

معنی جمله: «به نظر این ایمیل رازآمیز، یک نوع شگرد معمول برای به دست آوردن اطلاعات شخصی در گستره وسیعی از افراد است.»

معنی گزینه‌ها در حالت مصدری:

(۱) تایپ کردن (۲) به دست آوردن (۳) روشن کردن (۴) ارزش نهادن

۸۲. گزینه ۴ درست است.

معنی جمله: «ما توافق کردیم هیچ چیزی درباره سارا نگوییم، چون از خودمان شرمنده بودیم. ما با او خوب رفتار نکردیم.»
(۱) احترام‌آمیز (۲) محتمل (۳) خانگی، اهلی (۴) شرمنده

۸۳. گزینه ۱ درست است.

معنی جمله: «او شخصیت فعالی دارد، تصمیمات بسیار خوبی می‌گیرد و رهبری واقعی است.»

(۱) شخصیت (۲) حرف اضافه (۳) راهبرد (۴) مقایسه

۸۴. گزینه ۴ درست است.

معنی جمله: «شرکت می‌گوید مسافرانی که از تأخیر متضرر شده‌اند، دو هفته زودتر از هر گونه تغییر در برنامه مطلع خواهند شد.»

(۱) توجه (۲) تفاوت (۳) انقلاب (۴) برنامه

۸۵. گزینه ۲ درست است.

معنی جمله: «الف: هیچ پیشنهادی برایم داری تا بتوانم نگارشم را بهتر کنم؟ ب: مرتب تمرین کن و بیشتر بخوان تا یاد بگیری چشمی تشخیص بدهی نوشتار کارآمد چه شکلی است.»
معنی گزینه‌ها در حالت مفرد:

(۱) مقصد (۲) پیشنهاد (۳) نظارت (۴) جمعیت

۸۶. گزینه ۴ درست است.

معنی جمله: «کیفیت عکس پایین بود و چیز چندانی نمی‌توانستم ببینم.»

(۱) رسانه، واسطه (۲) علاقه، سود (۳) نظر (۴) کیفیت

۸۷. گزینه ۴ درست است.

معنی جمله: «یک هواپیما شب گذشته با شدت روی باند فرود آمد که باعث شد تمام همسایگان بیدار شوند.»
(۱) واقعاً (۲) به صورت فیزیکی (۳) اخیراً (۴) به شدت

Part B: Cloze Test

۸۸. گزینه ۴ درست است.

معنی گزینه‌ها در حالت مفرد:

(۱) کار، اثر (۲) شانه (۳) قطره (۴) نوع، گونه

۸۹. گزینه ۴ درست است.

(۱) شگفت‌انگیز (۲) خوشایند، مطلوب (۳) ملی، سراسری (۴) رایج، معمول

۹۰. گزینه ۳ درست است.

توضیح: نیاز به جمله سؤالی داریم. حالت خبری به شکل زیر است:

There is a vaccine

۹۱. گزینه ۲ درست است.

معنی گزینه‌ها در حالت مصدری:

(۱) تجربه کردن، آزمودن (۲) توسعه دادن (۳) محافظت کردن (۴) مقایسه کردن

۹۲. گزینه ۱ درست است.

توضیح: با توجه به مفهوم جمله، نیاز به صفت برتر (تفضیلی) داریم. سایر گزینه‌ها معنای مناسبی ندارند.

Part C: Reading Comprehension

متن شماره ۱:

۹۳. گزینه ۲ درست است.

این مقاله عمدتاً در باب است.

(۲) پیر شدن

۹۴. گزینه ۲ درست است.

ارتباط بین پژوهش سرطان و پیر شدن چیست؟

(۲) هر دو شامل توانایی یک سلول در تکثیر خود می‌شوند.

۹۵. گزینه ۱ درست است.

تمرکز اصلی پژوهش سرطان روی است.

(۱) درمان سرطان

۹۶. گزینه ۱ درست است.

به گمان شما نویسنده درباره ارتباط بین پژوهش سرطان و پیر شدن چه احساسی دارد؟

(۱) مثبت (خوش‌بین)

متن شماره ۲:

۹۷. گزینه ۲ درست است.

در سال ۱۸۷۷، از برق برای روشنایی منازل استفاده نمی‌شد چون

(۲) لامپ کارآمد وجود نداشت

۹۸. گزینه ۱ درست است.

واژه "which" در سطر ۴ به اشاره دارد.

(۱) لامپ

۹۹. گزینه ۳ درست است.

نویسنده چرا واژه "cotton" را در سطر ۵ ذکر می‌کند؟

(۳) تا ثابت کند ادیسون در انتخاب مواد درست موفق بوده است.

۱۰۰. گزینه ۱ درست است.

رشته درون حباب لامپ برای تولید استفاده می‌شود.

(۱) نور

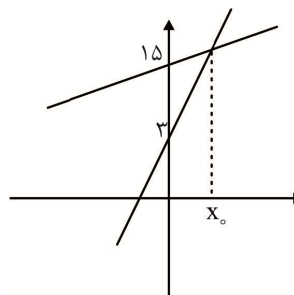
ریاضی و آمار (۱)

۱۰۱. گزینه ۳ درست است.

مقدار X_0 در محل برخورد دو خط جواب سؤال است، چون به ازاء مقادیر کمتر از X_0 شرط سؤال برقرار است.

$$\begin{cases} y = 3x + 3 \\ 2y - 3x - 30 = 0 \end{cases} \Rightarrow 6x + 6 - 3x - 30 = 0$$

$$\Rightarrow X_0 = 8$$

۱۰۲. گزینه ۱ درست است.

$$(m^2 - 15 - m + 3)x + 4 - m = 0$$

شرط این که معادله $ax + b = 0$ فاقد جواب باشد، این است که $a = 0$ و $b \neq 0$ باشد.

$$m^2 - m - 12 = 0 \Rightarrow m = 4, -3$$

چون $b = 4 - 4 = 0$ پس $m = 4$ غیرقابل قبول و $m = -3$ قابل قبول است.

۱۰۳. گزینه ۲ درست است.

اولاً می‌بایست $a = c$ باشد.

$$m^2 - 5 = 3m - 1 \Rightarrow m^2 - 3m - 4 = 0 \Rightarrow m = -1, 4$$

ثانیاً باید $\Delta > 0$ باشد.

$$m = -1 \Rightarrow \Delta < 0$$

$$m = 4 \Rightarrow \Delta > 0$$

پس $m = 4$ قابل قبول است.

۱۰۴. گزینه ۴ درست است.

در صورتی معادله $ax^2 + bx + c = 0$ دارای ریشه ساده صفر است که $c = 0$ و $b \neq 0$ باشد، پس از $m^2 - m - 6 = 0$ ، $m = -2$ غیرقابل قبول است ($b = 0$) و $m = 3$ ($b \neq 0$) قابل قبول و در این صورت مجموع ریشه‌های معادله $6x^2 - 3x - 1 = 0$ برابر است با:

$$x_1 + x_2 = -\frac{b}{a} = \frac{1}{2}$$

۱۰۵. گزینه ۴ درست است.

$$\Delta(x^4 + 1) - 2(x^3 + x) + 3x^2 = 0 \xrightarrow{\text{تقسیم بر } x^2} \Delta\left(x^2 + \frac{1}{x^2}\right) - 2\left(x + \frac{1}{x}\right) + 3 = 0$$

$$\Rightarrow \Delta\left(x + \frac{1}{x}\right)^2 - 10 - 2\left(x + \frac{1}{x}\right) + 3 = 0 \Rightarrow$$

$$\Delta\left(x + \frac{1}{x}\right)^2 - 2\left(x + \frac{1}{x}\right) - 7 = 0$$

$$\Rightarrow x + \frac{1}{x} = \frac{1 \pm \sqrt{1 + 35}}{\Delta} \Rightarrow x + \frac{1}{x} = -1 \text{ یا } \frac{7}{\Delta} \text{ و } x + \frac{1}{x} \geq 2, x + \frac{1}{x} \leq -2 \text{ ریشه ندارد}$$

۱۰۶. گزینه ۱ درست است.

$$\frac{(y-4)(y-3)-(y+1)(y+1)}{(y-3)^2(y+1)} = \frac{-2(y-3)(y+1)}{(y-3)^2(y+1)}$$

$$\Rightarrow y^2 - 7y + 12 - y^2 - 2y - 1 = -2(y^2 - 2y - 3)$$

$$\Rightarrow 2y^2 - 13y + 5 = 0 \Rightarrow (y - \frac{13}{4})^2 = \frac{129}{16}$$

۱۰۷. گزینه ۲ درست است.

با توجه به اینکه اضلاع مثلث همگی مثبت هستند، پس بزرگ‌ترین عدد $x^2 + 9$ وتر مثلث است.

$$(x^2 + 9)^2 = (x^2 + 8)^2 + (2x - 1)^2 \Rightarrow x^4 + 18x^2 + 81 =$$

$$x^4 + 16x^2 + 64 + 4x^2 - 4x + 1 = 0 \Rightarrow 2x^2 - 4x - 16 = 0 \Rightarrow x = 4$$

$$\Rightarrow 7, 24, 25, S = \frac{1}{2} \times 7 \times 24 = 84$$

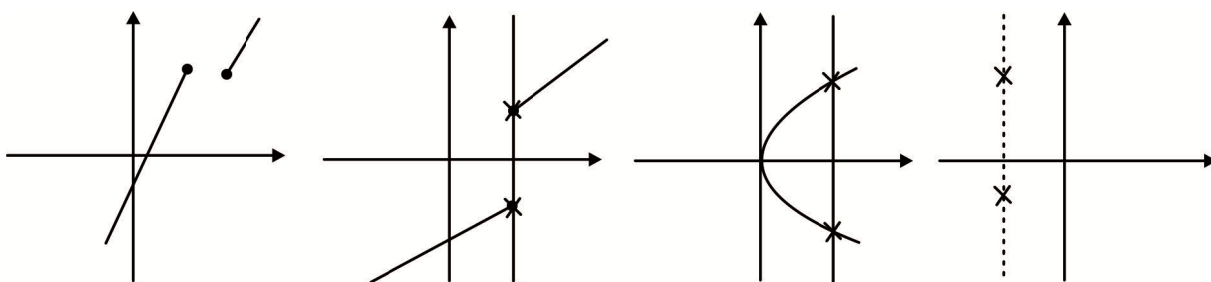
۱۰۸. گزینه ۳ درست است.

$$3 = 3 \Rightarrow x + y = 6 \Rightarrow x^2 + y^2 + 2xy = 36$$

$$4 = 4 \Rightarrow xy = 4 \Rightarrow x^2 + y^2 + 8 = 36 \Rightarrow x^2 + y^2 = 28$$

۱۰۹. گزینه ۴ درست است.

در صورتی که خطوط قائم، نمودار را در بیش از یک نقطه قطع کنند تابع نیست، پس تنها گزینه ۴ تابع می‌باشد.

۱۱۰. گزینه ۲ درست است.

هر یک از اعضاء B را به جای $f(x)$ قرار می‌دهیم.

$$2x^2 + 1 = 0 / 5 \rightarrow \text{ریشه ندارد.}$$

$$2x^2 + 1 = 1 \rightarrow \text{ریشه ۱}$$

$$2x^2 + 1 = 1 / 5 \rightarrow \text{ریشه ۹ یا ۵ یا ۳}$$

پس A حداکثر $4 \times 2 + 1 = 9$ عضو دارد.

۱۱۱. گزینه ۱ درست است.

حداقل یکی از دو عضو (۲ و ۳) یا (۳ و ۴) می‌بایست حذف شود چون $3 = 3$ است.

۱۱۲. گزینه ۲ درست است.

معادله خط برابر است با:

$$\begin{vmatrix} -1 \\ -\frac{8}{3} \end{vmatrix}, \begin{vmatrix} 9 \\ -6 \end{vmatrix} \Rightarrow y = -\frac{1}{3}x - 3$$

$$\begin{cases} x = -3 \Rightarrow y = -2 \\ x = 12 \Rightarrow y = -7 \end{cases} \Rightarrow -7 \leq y < -2$$

پس برد تابع ۵ عدد صحیح -۷، -۶، -۵، -۴ و -۳ را اختیار می‌کند.

۱۱۳. گزینه ۳ درست است.

برای اینکه هزینه - درآمد = سود آغاز شود، می‌بایست $\circ =$ سود یا درآمد و هزینه برابر شود.

$$2100 + 50X = \text{درآمد} = \text{تولید} \times \text{پشت} = \left(96 - \frac{X}{6}\right)X$$

$$y = \frac{1}{3}x - 2$$

$$\frac{x^2}{4} - 46x + 2100 = 0 \Rightarrow x = 84 \Rightarrow \text{درآمد} = 84 \times 75 = 6300$$

۱۱۴. گزینه ۳ درست است.

خط مورد نظر $y = \frac{m-1}{2m-1}x - m$ و محورهای مختصات را در دو نقطه زیر قطع می‌کند:

$$A(0, -m), B\left(\frac{m(2m-1)}{m-1}, 0\right)$$

مساحت مثلث برابر مقدار مثبت $\frac{1}{2} \times y_A \times x_B$ است.

$$\frac{1}{2} \times (-m) \times \left(\frac{m(2m-1)}{m-1}\right) = 6 \text{ یا } -6$$

از بین گزینه‌ها m تنها می‌تواند ۲ باشد.

۱۱۵. گزینه ۲ درست است.

$$y = 2x^2 - \frac{3}{2}x - \frac{1}{2} = 2\left(x - \frac{3}{8}\right)^2 - \frac{1}{2} - \frac{9}{32}$$

$$\text{پس } x_s + y_s = \frac{-25 + 12}{32} = -\frac{13}{32} \text{ و } y_s = \frac{-16 - 9}{32} = -\frac{25}{32}, x_s = \frac{3}{8} \text{ است.}$$

۱۱۶. گزینه ۴ درست است.

هرگاه بخواهیم بدون نیاز به فرد پاسخگو داده‌ها را گردآوری کنیم، از روش مشاهده استفاده می‌کنیم.

۱۱۷. گزینه ۴ درست است.

گزاره‌های ۱ و ۲ و ۳ درست است و میانه شاخص مرکزی است که نیمی از داده‌ها پیمان از آن کمتر و نیمی دیگر بیشتر از آن هستند.

۱۱۸. گزینه ۲ درست است.

$$\bar{x} = \frac{187}{11} = 17 \Rightarrow (x_i - \bar{x})^2 : 36, 729, 900, 4, 256, 144, 441, 196, 9, 289, 100$$

$$\Rightarrow \sigma^2 = \frac{3104}{11} \approx 282/11 \Rightarrow CV = \frac{16/11}{17} \approx 0/99$$

۱۱۹. گزینه ۳ درست است.

$9 = 3 + 6$ نفر از ۲۴ نفر نمره زیر ۱۰ گرفته‌اند، پس زاویه مربوط $\frac{9}{24} = \frac{3}{8}$ کل دایره است.

$$\frac{3}{8} \times 360^\circ = 135^\circ$$

۱۲۰. گزینه ۱ درست است.

ابتدا داده‌ها را مرتب می‌کنیم.

و ۴۲ و ۴۱ و ۴۰ و ۴۰ و ۳۹ و ۳۹ و ۳۸ و ۳۸ و ۳۷ و ۳۷ و ۳۷ و ۳۷ و ۳۶ و ۳۶ و ۳۶ و ۳۶ و ۳۶ و ۴۳

چون تعداد داده‌ها برابر ۲۲ است، پس $Q_1 = Q_6 = ۳۷$ ، $Q_2 = ۳۸$ و $Q_3 = ۴۰$ و میانگین داده‌ها رو و داخل جعبه برابر است با:

$$\frac{۵ \times ۳۷ + ۳ \times ۳۸ + ۳ \times ۳۹ + ۴۰}{۱۲} = \frac{۴۵۶}{۱۲} = ۳۸$$

اقتصاد

۱۲۱. گزینه ۱ درست است.

تولیدکننده‌ای که از کیفیت محصول خود می‌کاهد، فروشنده‌ای که کم فروشی، و یا از بی‌اطلاعی مشتری سوء استفاده می‌کند، تخریب و برداشت بی‌رویه از جنگل و آب‌های زیرزمینی، فردی که آخرت خود را خرج دنیایش می‌کند، و... همه برای کسب منفعت، به این انتخاب‌ها دست می‌زنند؛ اما منفعتی کم، موقتی و کوتاه مدت را با منافع زیاد، دائمی و بلندمدت جایگزین کرده‌اند؛ به عبارت دیگر «عقلانی» رفتار نکرده‌اند.

۱۲۲. گزینه ۱ درست است.

کالا: شیئی با ارزش اقتصادی و بازاری است که برای تأمین نیاز یا خواسته‌ای تولید می‌شود؛ مثلاً انسان نیاز به غذا را از طریق مصرف محصولات غذایی برطرف می‌کند. لوازم‌التحریر، لباس، دارو، اسباب بازی، پارچه، انواع میوه و... همه کالا هستند؛ برای به دست آوردن این کالاها باید به تولیدکنندگان و عرضه‌کنندگان آنها پول بپردازیم. کالا مفهومی اقتصادی است بنابراین اشیایی که در بازار خرید و فروش نمی‌شوند، کالا به شمار نمی‌روند.

خدمات: آنچه انسان در مقابل پول خریداری می‌کند و به وسیله آن نیازها یا خواسته‌هایش را برطرف می‌سازد و غیرملموس و غیرفیزیکی است، خدمات نام دارد؛ برای مثال، انسان به دانستن نیاز دارد و برای رفع این نیاز باید به مؤسسات آموزشی مراجعه، و با پرداخت پول یا مالیات، آموزش مورد نیاز خود را خریداری کند. در این مثال، او کالای ملموسی را خریداری نکرده، اما در برابر پولی که پرداخت کرده، ما به ازای ناملموسی را دریافت کرده و بر دانسته‌های خود افزوده است. خدماتی که معلمان، پزشکان، رانندگان و مشاوران حقوقی ارائه می‌کنند نیز از این نوع است. پس مواردی که در ازای آنها پول داده نمی‌شود مثل تدریس معلم به فرزندش، کالا و خدمات نمی‌باشد.

۱۲۳. گزینه ۲ درست است.

هزینه فرصت - هزینه مستقیم - درآمد = سود اقتصادی

$$\Rightarrow ۱۵۰۰۰۰۰۰ = ۷۵۰۰۰۰۰۰ - \text{هزینه مستقیم} - ۱۳۳۵۲ \times ۲۱۰۰۰$$

$$\Rightarrow \text{هزینه مستقیم} = ۵۵۳۹۲۰۰۰$$

۱۲۴. گزینه ۴ درست است.

هرگاه شرکت با بهینه کردن تولید و بهره‌وری بالا بتواند تولید را افزایش دهد، شیب منحنی عرضه خیلی کم و کشش قیمتی عرضه خیلی زیاد می‌شود.

۱۲۵. گزینه ۳ درست است.

$$\frac{۱}{۳} (۳۶ \times ۳۵ + ۲۵ \times ۲۴) = ۱۲۶۰ + ۶۰۰ = ۱۸۶۰۰۰۰۰۰$$

$$\text{تولید ناخالص داخلی} = ۳۶ \times ۳۵ + ۲۵ \times ۲۴ + ۵۵ \times ۱۲ + ۶۲۰ = ۳۱۴۰۰۰۰۰۰۰$$

$$\text{تولید خالص داخلی} = ۳۸۴۰ - ۱۶۵ = ۳۶۷۵۰۰۰۰۰۰$$

$$\text{تولید خالص داخلی سرانه} = ۳۶۷۵ \div ۴ = ۹۱۸۷۵$$

۱۲۶. گزینه ۴ درست است.

الف) رونق روزافزون کار صرافیه‌ها، آنها را به نهادی مهم در اقتصاد مردم تبدیل کرد. نام این نهاد در اقتصاد اروپا، بانک بود.

ب) اطمینانی که مردم به ارزش پول در مبادلات دارند، «پشتوانه پول» به شمار می‌رود. زمانی که پول فلزی (طلا و نقره) رایج بود، پشتوانه پول، همان طلا و نقره موجود در خود پول بود. پشتوانه پول کاغذی هم پول‌های فلزی و شمش‌های طلا و جواهراتی بود که نزد صراف یا بانک بود؛ اما امروزه پول‌های فلزی و کاغذی و تحریری و الکترونیکی که در دست افراد است، پشتوانه‌ای جز قدرت اقتصادی کشور ندارد.

۱۲۷. گزینه ۱ درست است.

مؤسسات یا بانک‌ها (چه ربوی و چه غیر ربوی) علاوه بر خدمات نقل و انتقال و محافظت از پول، به اعطای وام و تأمین اعتبار نیز پرداختند. امکان گرفتن وام و اعتبار و پیدایش مؤسسه‌ای که اعتبار دارد و می‌تواند این اعتبار خود را به دیگری هم بدهد (وام) در حجم و شکل فعالیت‌های اقتصادی تأثیر زیادی گذاشت.

۱۲۸. گزینه ۴ درست است.

بانک‌های مشترکی که با کشورها تأسیس می‌شوند (مثل بانک ایران و اروپا) هم بانک سرمایه‌گذاری به شمار می‌روند.

۱۲۹. گزینه ۳ درست است.

سطح پایین توسعه در کشور موزامبیک با سطح پایین رشد در این کشور هماهنگی دارد. تعدادی از کشورهای در حال توسعه با پیش‌بینی و اجرای برنامه‌های بلندمدت توانسته‌اند در وضعیت شاخص‌های توسعه خود بهبود نسبی ایجاد کنند. چین (با رتبه ۹۰) از جمله این کشورهاست که با وجود درآمد سرانه نه چندان زیاد از نظر بسیاری از شاخص‌های توسعه، وضعیت نسبتاً مطلوبی دارد. نرخ مرگ و میر نوزادان در چین ۹/۱۰ در هزار، امید به زندگی ۷۵ سال و نرخ باسوادی بزرگسالان ۹۵/۱ درصد است در حالی که تولید ناخالص داخلی سرانه در این کشور، در حدود ۱۱۵۲۵ دلار در سال است.

۱۳۰. گزینه ۳ درست است.

$$\frac{4}{100} = \frac{21}{100} - \frac{17}{100} \Rightarrow \frac{21}{100} = \frac{17}{100} + \frac{4}{100} = \frac{21}{100} \Rightarrow \text{سه‌م دهک اول}$$

اگر سه‌م دهک دهم را X فرض کنیم سه‌م دهک دوم $X - 18$ و مجموع سه‌م‌ها برابر ۱۰۰ است.

$$100 = 4 + X - 18 + 6 + 7 + 7 + 5 + 8 + 5 + 10 + 12 + 21 + X \Rightarrow 2X = 42 \Rightarrow X = 21$$

$$\Rightarrow 21 + 4 = 25$$

۱۳۱. گزینه ۲ درست است.

دولت در کوتاه مدت به کنترل و کاهش نوسانات اقتصادی توجه زیادی دارد. به سیاست‌هایی که دولت برای کاهش نوسانات متغیرهای کلان اقتصادی مانند اشتغال، تورم و رشد اعمال می‌کند، «سیاست‌های تثبیت اقتصادی» گفته می‌شود که تقاضای کل اقتصاد را در کوتاه‌مدت مدیریت و تنظیم می‌کنند.

به طور کلی سیاست‌های تثبیت اقتصادی به دو دسته سیاست‌های پولی و سیاست‌های مالی تقسیم می‌شود. در حالت رکود اقتصادی، که سطح تولید کاهش و بیکاری افزایش یافته و تولیدکنندگان انگیزه تولید و ایجاد اشتغال را از دست داده‌اند، بانک مرکزی با سیاست پولی انبساطی می‌تواند برای کوتاه مدت مشکل را حل کند. یکی از روش‌هایی که بانک مرکزی کشورها برای کنترل و تنظیم حجم پول به کار می‌گیرند، سیاست بازار باز (فروش اوراق مشارکت) است. در این روش، بانک مرکزی می‌تواند با فروش اوراق مشارکت به طور مستقیم از مقدار پول در دست مردم بکاهد و یا با خرید اوراق مشارکت، پول به جامعه تزریق کند.

۱۳۲. گزینه ۲ درست است.

ابتدا سود شخص را محاسبه می‌کنیم.

$$150 - 70 = 80 \text{ میلیون تومان}$$

$$\frac{1}{5} \text{ سود شخص، مقدار خمسی است که باید پرداخت کند.}$$

$$\frac{80}{5} = 16 \text{ میلیون تومان}$$

۱۳۳. گزینه ۳ درست است.

هر چند اصل بر رعایت مزیت‌های مطلق و نسبی و عدم تخصیص امکانات تولید به حوزه‌های غیرمزیتی است، اما اگر در کوتاه

مدت برای عوامل تولید (مثل نیروی کار بدون مهارت) امکان اشتغال وجود نداشته باشد، تولید و خلق ارزش افزوده حتی در محصولی غیرمزیتی و کم مزیت، از بیکاری بهتر است.

۱۳۴. گزینه ۱ درست است.

در اصل چهل و سوم قانون اساسی آمده است:

«برای تأمین استقلال اقتصادی جامعه و ریشه کن کردن فقر و محرومیت و برآوردن نیازهای انسان در جریان رشد با حفظ آزادی او، اقتصاد جمهوری اسلامی ایران براساس ضوابط زیر استوار می شود:

۱- تأمین نیازهای اساسی: مسکن، خوراک، پوشاک، بهداشت، درمان، آموزش و پرورش و امکانات لازم برای تشکیل خانواده برای همه.

۲- تأمین شرایط و امکانات کار برای همه به منظور رسیدن به اشتغال کامل و قرار دادن وسایل کار در اختیار همه کسانی که قادر به کارند ولی وسایل کار ندارند، در شکل تعاونی، از راه وام بدون بهره یا هر راه مشروع دیگر که نه به تمرکز و تداول ثروت در دست افراد و گروه های خاص منتهی شود و نه دولت را به صورت یک کارفرمای بزرگ مطلق درآورد. این اقدام باید با رعایت ضرورت های حاکم بر برنامه ریزی عمومی اقتصاد کشور در هر یک از مراحل رشد صورت گیرد.

۳- تنظیم برنامه اقتصادی کشور به صورتی که شکل و محتوا و ساعت کار چنان باشد که هر فرد علاوه بر تلاش شغلی، فرصت و توان کافی برای خودسازی معنوی، سیاسی و اجتماعی و شرکت فعال در رهبری کشور و افزایش مهارت و ابتکار داشته باشد.

۴- رعایت آزادی انتخاب شغل و عدم اجبار افراد به کاری معین و جلوگیری از بهره کشی از کار دیگری.

۵- منع اضرار به غیر و انحصار و احتکار و ربا و دیگر معاملات باطل و حرام.

۶- منع اسراف و تبذیر در همه شئون مربوط به اقتصاد، اعم از مصرف، سرمایه گذاری، تولید، توزیع و خدمات.

۷- استفاده از علوم و فنون و تربیت افراد ماهر به نسبت احتیاج برای توسعه و پیشرفت اقتصاد کشور.

۸- جلوگیری از سلطه اقتصادی بیگانه بر اقتصاد کشور.

۹- تأکید بر افزایش تولیدات کشاورزی، دامی و صنعتی که نیازهای عمومی را تأمین کند و کشور را به مرحله خودکفایی برساند و از وابستگی برهاند.

۱۳۵. گزینه ۴ درست است.

برای تداوم پیشرفت اقتصادی، علاوه بر ارتقای توان تولید به عنوان عنصر اساسی پیشرفت، مقاوم سازی اقتصاد و آسیب ناپذیری آن از فشارها و تکان های مختلف الزامی است. اقتصاددانان با اصطلاحاتی مانند «ثبات اقتصادی»، «استحکام اقتصادی»، «ضد شکنندگی»، «تاب آوری اقتصاد» و «پایداری» مسئله مقاوم سازی اقتصاد را پیگیری و اجرا می کنند. بدیهی است از نظر اقتصاددانان، مقاوم سازی اقتصادی با سیاست انقباضی موسوم به «ریاضت اقتصادی» هیچ ربطی ندارد.

علوم و فنون ادبی (۱)

۱۳۶. گزینه ۴ درست است.

گزینه های غلط: ب) در یک نگاه کلی، متون یا آثار مکتوب ادبی را به دو بخش شعر و نثر تقسیم می کنیم.
د) پیش از خوانش، نگاهی کلی به متن از آغاز تا انجام برای کشف لحن و آهنگ ضروری است.

۱۳۷. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه های دیگر: گزینه دو: (کنایه) از ویژگی های ادبی شعر است. گزینه سه: (اندرزی) نوع ادبیات است و نه لحن آن
گزینه چهار: (واژگان عربی) از جمله ویژگی های زبانی این شعر نیست. (کمی واژگان غیر فارسی از ویژگی های زبانی این شعر است).

۱۳۸. گزینه ۲ درست است.

در گزینه دو تشبیه داریم (دنیا به چاه - شب و روز به موش های سیاه و سفید - چهار عنصر به چهار مار) و جملات کوتاه و قابل فهم هستند.

دیگر گزینه ها: گزینه یک و چهار هر دو ویژگی درست است. گزینه سه: نوع (را) مفعولی است.

۱۳۹. گزینه ۳ درست است.

وزن و آهنگ خوانش این بیت با شادی و نشاط همراه است.

۱۴۰. گزینه ۳ درست است.

موارد نادرست در این سؤال: الف) آثار ادبی منظوم و منثور زبان پهلوی از بین رفته و ترجمه عربی کلیله و دمنه و هزار و یک شب در دست است.

ج) گروه زبان‌های ایرانی به مجموعه زبان‌هایی که در ایران و مناطق همجوارش متداول بوده و ویژگی مشترکی دارند، گفته می‌شود.

د) قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم مهم‌ترین دوره تمدن اسلامی ایران بوده است. در آغاز این دوره دولت سامانی روی کار آمد.

ه) امرای سامانی می‌کوشند ترکیب تازه‌ای از هویت فرهنگی یعنی باز یافتن اندیشه‌ای ایرانی در چارچوب فرهنگ اسلامی را ترویج کنند.

۱۴۱. گزینه ۴ درست است.

۱۴۲. گزینه ۱ درست است.

موارد نادرست: سبک هندی از قرن دهم تا سیزدهم و دوره بازگشت در تمام طول قرن سیزدهم در فضای ادبیات فارسی جریان داشته‌اند.

۱۴۳. گزینه ۳ درست است.

پنج مورد خطا در واژه‌های: (خراسان بزرگ ← سیستان) (اهمیت ← زمان) (هندی ← غزنوی) (سامانی ← سلجوقی) (مولوی ← فردوسی) در مورد آخرین خطا (مولوی ← می‌توان هر شاعر سبک خراسانی را در نظر گرفت).

۱۴۴. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌های دیگر: گزینه یک: اطناب از ویژگی‌های دوره غزنوی و سلجوقی دوره اول است. گزینه دو: هر دو از ویژگی‌های دوره غزنوی و سلجوقی دوره اول است. گزینه چهار: تمثیل و استشهاد به آیات، احادیث و اشعار عرب از ویژگی‌های دوره غزنوی و سلجوقی است.

۱۴۵. گزینه ۱ درست است.

موارد نادرست در دیگر گزینه‌ها: «توجه به علوم - مدیحه‌گویی - پند و اندرز - رواج روح حماسه در ادبیات» هیچ یک از مضامین این دوره نیست.

۱۴۶. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه‌های دیگر: گزینه یک هر دو مورد نادرست است - گزینه سه: گسترش عرفان و تصوف درست است - گزینه چهار: شکل‌گیری دولت سلجوقی و بهره‌گیری از دبیران و... درست است.

۱۴۷. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

الف) سجع بین بوی / یاد - جوی / یار - مولیان / مهربان

ب) اشتقاق بین طلعت - طالع - طلوع

ج) جناس مدام / دام

د) واژه‌آرایی بهرام - گرفت

ه) ترصیع: سجع متوازی بین شوری / سحری - نشاطی / فسونی - عشقی / نازی - امید / خرامی (شکل دیگری از سجع متوازی در بیت دیده می‌شود).

۱۴۸. گزینه ۳ درست است.

بررسی آرایه‌ها: فلک استعاره و تشخیص دارد - تضاد بین فلک و دریا - قطره و دریا - ابر و دریا وجود دارد.

مراعات نظیر بین دانه و آسیا - ابر و دریا - مصراع دوم بیت اول تمثیل و در نتیجه تشبیه دارد. - روسفید بر آمدن کنایه از سرافراز و خوشحال شدن. تناقض - ایهام - ایهام تناسب در ابیات وجود ندارد.

۱۴۹. گزینه ۴ درست است.

سجع متوازن در بیت یک: (یاد / مهر - دل / سر) سجع متوازن در بیت دو: (عمر / کام - خود / دل) - سجع متوازن در بیت سه: (جهان / فدای - فانی / شاهد) ولی در گزینه چهار هیچ سجع متوازی وجود ندارد.

۱۵۰. گزینه ۱ درست است.

نوع سجع‌های گزینه‌ها: یک: راه / درد $\Leftarrow$ متوازن - وصل / عشق $\Leftarrow$ متوازن - پر آسیب / بی‌درمان $\Leftarrow$ متوازن دو: آب / مژده $\Leftarrow$ متوازن - زنید / دهید $\Leftarrow$ متوازی - نگار / بهار $\Leftarrow$ متوازی سه: مطرب / ساقی $\Leftarrow$ متوازن - نمی‌خواند / نمی‌گوید $\Leftarrow$ متوازی - سرودی / درودی $\Leftarrow$ متوازی چهار: چشم / درد $\Leftarrow$ متوازن - چراغ / داغ $\Leftarrow$ مطرف

۱۵۱. گزینه ۴ درست است.

گزینه چهار فاقد جناس است و فقط سجع بین پیاله / لاله وجود دارد. بررسی گزینه یک: دیو / خدیو $\Leftarrow$ جناس و سجع - پایمردان / گیهران $\Leftarrow$ سجع گزینه دو: جناس بین وجود / سجود / جود (دو به دو) - سجع بین وجود / سجود - سجود / جود گزینه سه: جناس بین مهر / مهر - در / بر - ای / وی - سجع بین مهر / شور - دل‌ها / سرها - مهر / سیر - لب‌ها / جان‌ها ۱۵۲. گزینه ۳ درست است.

نوع سجع‌ها: گزینه یک: جوانمرد / عابد (مطرف) - بخورد / بدارد (مطرف) - بنهد / بدهد (متوازی) گزینه دو: پادشاهی / خدایی (مطرف) - زیننده / در خورنده (مطرف) گزینه سه: خوردن / مردن (متوازی) - بیش / پیش (متوازی) - رزق / وقت (متوازن) - مقسوم / معلوم (متوازی) گزینه چهار: عزمی / طبعی (متوازی) - متین / کریم (متوازن)

۱۵۳. گزینه ۲ درست است.

در گزینه پاسخ، نوع جناس همسان بین روی / روی و در دیگر گزینه‌ها ناهمسان است. در گزینه یک: جام / خام - گزینه سه: بر / زر - گزینه چهار: دان / آن جناس ناهمسان هستند.

۱۵۴. گزینه ۳ درست است.

در تمام گزینه‌ها همه سجع‌ها متوازی هستند، به استثنای گزینه سه: در گزینه سه عاشق / دشمن سجع متوازن هستند.

۱۵۵. گزینه ۳ درست است.

کلمات قافیه حق پرست - دست قاعده دو: (مصوت + دو صامت)

۱۵۶. گزینه ۱ درست است.

قافیه‌های درونی در بیت دو: باغ - چراغ - داغ / بیت سه: سیر - دلیر - شیر / بیت چهار: گرم - شرم - نرم

۱۵۷. گزینه ۴ درست است.

در گزینه جواب حرف قافیه (و) - حرف الحاقی (ی) - (کلمات قافیه روی - جنگجوی)

۱۵۸. گزینه ۲ درست است.

مصوت‌های کوتاه و بلند در گزینه یک: (۷ کوتاه - ۴ بلند) - گزینه دو: (هر یک ۵) - گزینه سه: (۸ کوتاه - ۲ بلند) - گزینه چهار: (۸ کوتاه - ۳ بلند)

۱۵۹. گزینه ۱ درست است.

گزینه جواب ۱۲ هجا دارد: ز با می ک بر خا ست مش کل ن ش ی ند

۱۶۰. گزینه ۳ درست است.

خوانش (و) در گزینه یک $\Leftarrow$ واو - گزینه دو $\Leftarrow$ واو - او - او (به ترتیب در هوای - کوی - او) گزینه سه $\Leftarrow$ - گزینه چهار $\Leftarrow$ او

۱۶۱. گزینه ۴ درست است.

مورد جواب: دانش‌آموز $\Leftarrow$ د ا ن ش ا م و ز U--U-

۱۶۲. گزینه ۲ درست است.

ارکان گزینه دو عبارتند از (صد رِ عا لم | را دَ رو آ | را م داد) سه رکن.

۱۶۳. گزینه ۲ درست است.

شکل صحیح تقطیع گزینه دو: U|—U|—U|—U— ضمناً در گزینه یک، هجای آخر رکن دوم از اختیار بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه و در گزینه چهار، هجای سوم رکن اول از همان اختیار شاعری استفاده شده است.

۱۶۴. گزینه ۱ درست است.

تقطیع واژه‌ها به ترتیب: (پیغامبر — U—) (افتادنی — U—) (دلاورانه U—U—U) (شجاعانه U—U—) (سحرانگیز U—U—U—) (تنومند U—U—) (گسترش — U—) (پیشرفت — U—U—)

۱۶۵. گزینه ۲ درست است.

تقطیع یعنی قطعه قطعه کردن شعر به ارکان عروضی و هجاها.

تاریخ (۱)

۱۶۶. گزینه ۴ درست است.

درس ۱ صفحه ۲

انسان در تاریخ، نقش محوری و اساسی دارد و رویدادها و تحولات تاریخی در نتیجه کنش متقابل انسان‌ها با یکدیگر و با طبیعت، پدید آمده‌اند. نهادها، جوامع، کشورها و در یک کلام تمدن نیز پیامد کنش‌های فردی و جمعی انسان است.

۱۶۷. گزینه ۱ درست است.

درس ۲ صفحه ۱۳

در بین‌النهرین و به خصوص در میان بابلیان گاه‌شماری خورشیدی - قمری رواج داشته است. در این گاه‌شماری سال به ۱۲ ماه ۳۰ یا ۲۹ روزه تقسیم می‌گردید. از آنجایی که سال قمری ۳۵۴ روز و سال شمسی ۳۶۵ روز و یک چهارم شبانه روز است، برای رفع این اختلاف، هر سه سال، یک ماه به سال می‌افزودند.

۱۶۸. گزینه ۲ درست است.

درس ۴ صفحه ۳۴

رونق داد و ستد، زمینه آشنایی مردم مناطق مختلف را با آداب و رسوم، مهارت‌ها و اندیشه‌های یکدیگر فراهم آورد.

۱۶۹. گزینه ۱ درست است.

درس ۶ صفحه ۵۴

یکی از ویژگی‌های برجسته تمدن یونان باستان، شیوه متفاوتی از حکمرانی بود که توسط یونانیان به وجود آمد. در یونان باستان مانند بسیاری از کشورهای دیگر، نخست شاهان به صورت موروثی حکومت می‌کردند؛ اما در نتیجه توسعه دریانوردی و گسترش تجارت خارجی، طبقه‌ای از ثروتمندان و اشراف برآمدند و به جای شاهان، قدرت را در دست گرفتند.

۱۷۰. گزینه ۴ درست است.

درس ۷ صفحه ۶۲

تا حدود دو قرن پیش و قبل از اینکه خط میخی رمزگشایی و خوانده شود و کاوش‌های باستان‌شناسی آغاز گردد، آگاهی و درکی که ایرانیان از ادوار کهن تاریخ و تمدن خود داشتند، به مراتب متفاوت از آگاهی و شناختی بود که امروزه وجود دارد. تا آن زمان مورخان ایرانی بر پایه ترجمه خدای نامه‌های متعلق به دوران ساسانی و نیز داستان‌های شاهنامه فردوسی، تاریخ ایران در عهد باستان را می‌نوشتند.

۱۷۱. گزینه ۴ درست است.

درس ۸ صفحه ۷۲

کهن‌ترین نشانه و آثاری که از حضور انسان در ایران تاکنون کشف شده، مربوط به بستر کشف رود در نزدیکی مشهد در خراسان رضوی است.

۱۷۲. گزینه ۳ درست است.

درس ۹ صفحه ۸۱

برای اولین بار در قرن ۹ ق.م در سالنامه‌های شاهان آشوری به مادی‌ها اشاره شده است. آشور حکومت نیرومندی در شمال بین‌النهرین بود که برای به دست آوردن فلزات، سنگ‌های قیمتی و غنائم دیگر دائماً به سرزمین‌های همسایه از جمله نواحی غربی ایران هجوم می‌آورد.

۱۷۳. گزینه ۳ درست است.

درس ۱۰ صفحه ۹۴

حکومت اشکانی با رشادت و روحیه جنگاوری، ایران را از چنگ بیگانگان بیرون آورد. اشکانیان با آسان‌گیری و مداراجویی فرهنگی و دینی، اقوام و فرقه‌های دینی گوناگون و حتی یونانی تباران ایران را که در سراسر قلمرو آنها پراکنده بودند، در کنار یکدیگر حفظ کردند. سلسله اشکانی با اعمال چنین سیاست‌هایی بود که در دوران پس از اسکندر، توانست به ایران استقلال و حیثیت دوباره ببخشد. اشکانیان به تدریج با پیوند دادن اجزای مختلف فرهنگ ایرانی و ترویج ایران‌گرایی، ایران را احیا کردند.

۱۷۴. گزینه ۳ درست است.

درس ۱۰ صفحه ۹۳

نظام حکومتی اشکانیان مجموعه‌ای از حکومت‌های نیمه مستقل بود که به حکومت مرکزی اشکانی، مالیات و نیروی نظامی می‌دادند. این نوع حکومت را ملوک طوایفی خوانده‌اند. حکومت اشکانی بر اثر جنگ‌های پیاپی با امپراتوری روم در مرزهای غربی و نیز درگیری‌های نظامی در مرزهای شرقی، در اوایل قرن سوم میلادی به سستی گرایید. از این رو، برخی حاکمان محلی درصدد نافرمانی برآمدند. آخرین پادشاه اشکانیان اردوان چهارم بود که نیروهای مهاجم رومی را شکست داد و آنان را مجبور به پرداخت غرامت کرد.

۱۷۵. گزینه ۳ درست است.

درس ۱۱ صفحه ۱۰۳

پادشاهان ساسانی به منظور ایجاد تمرکز و افزایش دامنه نظارت و تسلط خود بر مناطق مختلف کشور، از یک سو سپاهی دائمی و نیرومند تشکیل دادند و از سوی دیگر اقدام به توسعه و تقویت تشکیلات اداری (دیوان سالاری) منسجم و منظمی کردند. در نتیجه این اقدام‌ها، از تعداد حکومت‌های موروثی محلی به طور محسوسی کاسته شد و مناطق مختلف کشور به ویژه نواحی جنوبی، مرکزی و غربی آن، تحت نظارت و سلطه مستقیم حکومت ساسانی قرار گرفت.

۱۷۶. گزینه ۲ درست است.

درس ۱۳ صفحه ۱۲۳

بقایای کاروان‌سراها و پل‌های برجا مانده از دوره ساسانی نشان می‌دهد که در آن زمان توجه خاصی به بازسازی و توسعه جاده‌ها می‌شده است. در دوران ساسانیان، دریانوردی و کشتیرانی نیز، پیشرفت نمایانی کرد. به دستور پادشاهان ساسانی، بنادر و اسکله‌های متعددی به خصوص در خلیج فارس و دریای عمان ساخته شد و کشتی‌ها و دریانوردان ایرانی حضور چشمگیری در دریاها و اقیانوس‌ها داشتند.

۱۷۷. گزینه ۱ درست است.

درس ۱۳ صفحه ۱۲۶

با به قدرت رسیدن اشکانیان بار دیگر جریان داد و ستد به خصوص بازرگانی خارجی رونق اساسی گرفت. یکی از عوامل مهم این رونق، برقراری روابط سیاسی و تجاری میان ایران و چین، و در پی آن گشایش جاده معروف ابریشم بود. ایران در آن دوره به عنوان واسطه تجاری بزرگ، میان چین و هند از یک سو، و اروپا از سوی دیگر عمل می‌کرد. در زمان اشکانیان، ابریشم چین و ادویه هندوستان مشتریان زیادی در قلمرو روم داشت. بنابراین درآمد هنگفتی از حقوق گمرکی، عوارض حمل و نقل و راهداری، نصیب حکومت اشکانی می‌شد. امپراتوری روم، نخست در دوره اشکانی و سپس در عهد ساسانی، تلاش کرد که به طور مستقیم با هند و چین ارتباط تجاری برقرار نماید، اما اشکانیان و ساسانیان هوشمندانه مانع موفقیت رومیان شدند.

۱۷۸. گزینه ۴ درست است.

درس ۱۴ صفحه ۱۳۵

مانویان، پیروان آیین مانی بودند. مانی با ترکیب آموزه‌هایی از دین‌های زرتشتی، مسیحی و بودایی، آیین جدیدی را عرضه کرد. او از شاپور یکم اجازه گرفت که عقاید خود را تبلیغ کند. مانی عقیده داشت که او و پیامبران پیش از وی، آمده‌اند تا روح را که از دنیای نور است، از جهان مادی و تاریکی برهانند و انسان را به رستگاری برسانند. مانی و پیروان او، کتاب‌های خود را به زبان‌های مختلف می‌نوشتند و گاه برای تفهیم مطالب، از نقاشی استفاده می‌کردند. مانی عقاید خود را در کتابی با عنوان شاپورگان نوشت و به شاپور هدیه کرد. اما این پادشاه ساسانی بر دین زرتشتی باقی ماند.

۱۷۹. گزینه ۴ درست است.

درس ۱۵ صفحه ۱۳۸

زبان‌های ایرانی در طول تاریخ دچار تغییر و تحول شده‌اند. زبان شناسان مراحل تغییر و تحول زبان‌های ایرانی را از آغاز تاکنون به سه دوره زبان‌های کهن، میانه و نو تقسیم کرده‌اند. زبان‌های کهن ایرانی از قدیمی‌ترین زمان تا پایان هخامنشیان در مناطق مختلف فلات ایران رواج داشته‌اند. در مآخذ باستانی به تعدادی از این زبان‌ها اشاره شده است که از میان آنها، تنها از دو زبان فارسی باستان و اوستایی آثار مکتوبی بر جای مانده است. زبان‌های ایرانی دوره میانه، تقریباً از زمان سقوط هخامنشیان تا فروپاشی حکومت ساسانیان و حتی قرون نخستین اسلامی در مناطق مختلف ایران متداول بودند. از این گروه زبان‌ها آثار بیشتری به جا مانده است. زبان‌های ایرانی نو، به زبان‌هایی گفته می‌شود که در دوران اسلامی به تدریج در مناطق مختلف ایران رواج یافتند.

۱۸۰. گزینه ۴ درست است.

درس ۱۶ صفحه ۱۵۰

هنر کنده‌کاری بر روی دیواره‌های سنگی و صخره‌ها، بار دیگر در دوره ساسانیان اوج گرفت و هنرمندان پیکرتراش، استعداد و نبوغ خود را به نمایش گذاشتند. از دوران ساسانی نقش برجسته‌های فراوان و در مقیاس بزرگ باقی مانده است که اکثر آنها در فارس، زادگاه خاندان شاهی قرار دارند. محتوا و مضمون اغلب این نقش‌ها، اعطای منصب شاهی از سوی اهوره مزدا به شاه و صحنه‌هایی از پیروزی‌های شاهان بر دشمنانشان است.

جغرافیای ایران

۱۸۱. گزینه ۱ درست است.

درس ۱۰ صفحه ۹۶

کشور ما برای جذب گردشگران داخلی یا خارجی توانمندی‌های فراوانی دارد؛ به شکلی که سازمان جهانی گردشگری، ایران را از نظر جاذبه‌های طبیعی، در رتبه پنجم و از نظر جاذبه‌های تاریخی و فرهنگی در رتبه دهم جهانی قرار داده است.

۱۸۲. گزینه ۴ درست است.

درس ۱۰ صفحه ۹۳

ایران یکی از کهن‌ترین تمدن‌های جهانی در کشف معدن است و امروزه با وجود بیش از ۷۰ نوع ماده معدنی، یکی از قدرت‌های برتر معدنی جهان است. در کشور ما موادی مانند نفت، گاز، بوکسیت، مس، روی، سرب، سنگ آهن و... وجود دارد. همچنین بخش معدن یکی از بخش‌های مهم اشتغال در کشورمان است. استان‌های یزد، کرمان و اصفهان بیشترین شاغلان بخش معدن کشور را دارند.

۱۸۳. گزینه ۲ درست است.

درس ۹ صفحه ۸۴

نقش هر سکونتگاه براساس وضع جغرافیایی آن، اعم از طبیعی یا انسانی تعیین می‌شود. امروزه اغلب سکونتگاه‌ها چند نقش دارند و این نقش‌ها را با هم ایفا می‌کنند. نقش سکونتگاه‌ها در چهره و سیمای آنها منعکس می‌شود. ممکن است نقش سکونتگاه در طول زمان تغییر کند یا تکامل و توسعه یابد.

۱۸۴. گزینه ۳ درست است.

درس ۸ صفحه ۷۳

از لحاظ نظام اداری، دهستان تابع بخش، بخش تابع شهرستان، شهرستان تابع استان و استان تابع تشکیلات مرکزی (پایتخت) خواهد بود.

۱۸۵. گزینه ۱ درست است.

درس ۸ صفحه ۷۲

در سال ۱۳۱۶ با تصویب قانون تقسیمات کشوری، ایران به ده استان که نام هر استان یک عدد بود و ۴۹ شهرستان تقسیم شد. در این قانون، هر استان به چند شهرستان و هر شهرستان به چند بخش و هر بخش به چند دهستان و هر دهستان به چند قصبه تقسیم می‌شد.

۱۸۶. گزینه ۴ درست است.

درس ۷ صفحه ۶۵

ساختمان جمعیت، ویژگی‌های قابل اندازه‌گیری جمعیت را مورد بررسی قرار می‌دهد. اطلاع از وضعیت سنی و جنسی جمعیت هر کشور، از موارد قابل توجه برنامه‌ریزان است. باید گزینه‌ای را در نظر گرفت که از سایر گزینه‌ها پاسخ جامع‌تری را بیان می‌کند.

۱۸۷. گزینه ۱ درست است.

درس ۶ صفحه ۴۸

در ایران بیشتر بارش‌ها در اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار می‌بارد، به این دلیل هر چه به پایان این دوره نزدیک‌تر می‌شویم، آبدهی رودها بیشتر می‌شود. با توجه به ناهمواری‌ها و جهت آنها، هر چه از غرب به سمت شرق کشور برویم، مقدار آب رودها کمتر می‌شود. رودهایی که از کوهستان‌های بلند و برف‌گیر تغذیه می‌شوند، دائمی هستند. اگر این رودها در نواحی مرطوب، جریان یابند مقدار آب آنها بیشتر خواهد بود. رودهای مناطق نسبتاً خشک بیشتر طغیانی و اتفاقی و مقدار آب آنها در سال‌های مختلف متفاوت است.

۱۸۸. گزینه ۲ درست است.

درس ۵ صفحه ۳۴

عبور مراکز کم فشار معمولاً هوای ابری و بارانی را به همراه می‌آورند و مراکز پرفشار، هوای آرام و پایدار را به وجود می‌آورند.

۱۸۹. گزینه ۳ درست است.

درس ۴ صفحه ۲۴

کوهستان‌های تالش با جهت شمالی - جنوبی، منطقه آذربایجان را از کناره‌های دریای خزر جدا کرده است. شیب عمومی این کوه‌ها به سمت خزر بیش از منطقه آذربایجان است و آب‌های جاری از آنها با سرعت به دریای خزر، وارد می‌شود.

۱۹۰. گزینه ۲ درست است.

درس ۴ صفحه ۳۰

برخی دشت‌ها در هنگام چین خوردگی‌ها و در حد فاصل طاق‌دیس‌ها و یا در میان ناودیس‌ها، ایجاد شده‌اند (دشت کاکان در فارس). بعضی از دشت‌ها بر اثر انباشت مواد حاصل از فرسایش در نواحی پست به وجود آمده‌اند (دشت نهاوند). پاره‌ای از دشت‌ها حاصل انحلال مواد آهکی و هموار شدن زمین‌ها هستند (مثل ماهی دشت کرمانشاه و دشت ارزن در فارس). برخی از دشت‌ها از دوران‌های زمین‌شناسی بسیار قدیم برجای مانده‌اند، اما در روی آنها ناهمواری‌های جدید بر اثر فرسایش بادی ایجاد شده است (مثل دشت لوت).

۱۹۱. گزینه ۴ درست است.

درس ۳ صفحه ۱۶

در این سؤال تمام گزینه‌ها درصد صحیح از پرسش را بیان کرده‌اند ولی کامل‌ترین پاسخ برای این سؤال بر طبق متن کتاب همان گزینه ۴ است. محل قرارگیری آن، نسبت به سایر کشورها، دریاها، تنگه‌ها، کانال‌ها، خلیج‌ها، منابع اقتصادی و غیره است.

۱۹۲. گزینه ۳ درست است.

درس ۳ صفحه ۱۹

تنگه هرمز، آبراهه هلالی شکلی است که آب‌های آزاد اقیانوس هند و دریای عمان را به خلیج فارس متصل می‌کند. این تنگه به سبب اینکه دروازه خروجی نفت خلیج فارس است، مهم‌ترین آبراهه راهبردی و یکی از گذرگاه‌های تجاری مهم جهان است.

۱۹۳. گزینه ۱ درست است.

درس ۲ صفحه ۸

سؤال کجا، با رکن اساسی جغرافیا یعنی مکان وقوع پدیده‌ها سر و کار دارد. سؤال چه چیز، بر ماهیت هر پدیده یا مسئله، دلالت دارد؛ سؤال چرا، به علت وقوع پدیده می‌پردازد. سؤال چه موقع، به روند زمانی موضوعات می‌پردازد. سؤال چه کسی یا چه کسانی، روابط متقابل انسان و محیط را مورد توجه قرار می‌دهد. سؤال چطور، به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده می‌پردازد.

۱۹۴. گزینه ۱ درست است.

درس ۲ صفحه ۱۰

در مرحله طرح سؤال و بیان مسئله، پژوهشگر برای دستیابی به شناخت و آگاهی از مسئله‌ای که در ذهنش پدید آمده است، ابتدا باید مسئله خود را به صورت واضح و روشن بیان کند. بهتر است صورت مسئله را به شکل سؤالی نوشته و از عبارات خبری یا جملات کلی و نامعلوم جلوگیری شود. در این مرحله، پژوهشگر از خود می‌پرسد انجام این پژوهش چه اهمیتی دارد؟ نکته مورد توجه در این مرحله این است که پژوهشگر باید پژوهش دیگران را مورد بررسی قرار دهد؛ به عبارت دیگر، مطالعه سابقه، پیشینه مسئله و نتایج پژوهش دیگران، مورد نیاز پژوهشگر است. او با این کار نسبت به موضوع، اطلاعات بیشتری پیدا می‌کند.

۱۹۵. گزینه ۳ درست است.

درس ۱ صفحه ۵

عملکرد انسان در ارتباط با محیط طبیعی به دو گونه است: الف) درک توان‌ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها. ب) نگاه سودجویانه برای رسیدن به خواسته‌ها

جامعه‌شناسی (۱)

۱۹۶. گزینه ۳ درست است.

- پیامدهای غیرارادی کنش، قطعی است و حتماً انجام می‌شود.

- رعایت حقوق دیگران، تحقق یک ارزش است.

- پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها در ارتباط با یکدیگر به وجود می‌آورند.

۱۹۷. گزینه ۲ درست است.

- کنش‌ها و پیامدهای آن، پدیده‌های اعتباری هستند.

- تمامی پدیده‌های اجتماعی، هویتی معنایی و ذهنی دارند.

۱۹۸. گزینه ۴ درست است.

- جامعه‌شناسان غربی، جوامع ابتدایی را متعلق به گذشته بشر می‌پنداشتند که در دوران کودکی یعنی مراحل اولیه رشد خود باقی مانده‌اند.

- جهان اساطیری طبیعت را قلمرو قدرت‌های فوق طبیعی و محصور رازها و افسون‌های آنها می‌بیند و با طرد دانش ابزاری متناظر با طبیعت، امکان بهره‌وری معقول انسان از طبیعت را دور از دسترس می‌سازد.

۱۹۹. گزینه ۱ درست است.

علوم تجربی توان داوری درباره فنون و روش‌های اجرایی را دارند.

۲۰۰. گزینه ۲ درست است.

- هر جهان اجتماعی براساس هویت خود، با طبیعت و بدن آدمی تعامل می‌کند.

- انسان در جهان متجدد، هر نوع تصرفی را برای بهره‌برداری از طبیعت انجام می‌دهد.

- هویت اجتماعی هر فرد درون جهان اجتماعی و براساس عقاید و ارزش‌های آن شکل می‌گیرد.

۲۰۱. گزینه ۴ درست است.

فطرت یکی از ملاک‌های ارزیابی شیوه‌های زندگی است و برخی از شیوه‌های زندگی حاصل انحراف از فطرت انسانی است و با آن ناسازگارند.

۲۰۲. گزینه ۳ درست است.

جامعه‌ای که براساس ارزش‌های نژادی شکل می‌گیرد، صرفاً برای یک نژاد خاص، امکان تحرک اجتماعی صعودی را فراهم می‌آورد که مربوط به جامعه آپارتاید یا جدانژادی است.

۲۰۳. گزینه ۳ درست است.

هویت هنگامی محقق می‌شود که در میان مردم، عقاید و ارزش‌های مشترکی پدید آید. یعنی هرگاه نوعی از عقاید و ارزش‌ها از سوی افراد پذیرفته و به رسمیت شناخته شود، هویت فرهنگی جهان اجتماعی پدید می‌آید.

۲۰۴. گزینه ۲ درست است.

عبارت اول:

جوامع خودبافته‌ای که در مواجهه با فرهنگ دیگر، هویت خود را از یاد می‌برند، به خودبیگانگی تاریخی گرفتار می‌شوند.

عبارت سوم:

- جهان اسلام در مواجهه با فرهنگ یونان و روم، تنها عناصر عقلی این دو فرهنگ را اخذ کرد و به تناسب جهان‌شناسی توحیدی خود، در دانش‌های مختلف آنها دخل و تصرف کرد.

۲۰۵. گزینه ۴ درست است.

ناسیونالیسم به مجموعه‌ای از باورها و نمادها گفته می‌شود که دلبستگی و تعلق به ملت، سرزمین، نژاد، قوم و زبان را اصل قرار می‌دهد و صرفاً تعلق خاطر به چنین عناصری را آرمان اساسی انسان‌ها و تعیین‌کننده هویت ملت‌ها می‌داند.

۲۰۶. گزینه ۱ درست است.

هویت فرهنگی هر جامعه بر مدار عقاید و ارزش‌های اجتماعی کلان آن شکل می‌گیرد.

۲۰۷. گزینه ۲ درست است.

- قدرت اجتماعی، بدون پذیرش و توافق دیگران پدید نمی‌آید.

- مشروعیت قدرت به این معناست که قدرت مطابق یک نظام عقیدتی و ارزشی اعمال شود.

- مدار مقبولیت، خواست و ارادهٔ کسانی است که قدرت بر آنها اعمال می‌شود.

۲۰۸. گزینه ۲ درست است.

ارسطو حکومتی را که در آن اکثریت مردم براساس حقیقت و فضیلت حضور و فعالیت دارند را جمهوری می‌نامد.

۲۰۹. گزینه ۱ درست است.

- حکومتی براساس فضیلت و با اقلیت حاکمان، براساس دسته‌بندی نظام‌های سیاسی ارسطو: آریستوکراسی

- نظام‌هایی که در آن اکثریت مردم در سرنوشت سیاسی خود تأثیرگذارند: براساس تعداد افراد تأثیرگذار و تصمیم

گیرنده

۲۱۰. گزینه ۴ درست است.

فارابی، حکومتی که در آن با اقلیت حاکمان و شیوه حکومت براساس خواست و میل شخصی حاکم اداره می‌شود را خست یا جامعه خوش‌گذرانی می‌نامد.

۲۱۱. گزینه ۳ درست است.

- قدرت اجتماعی هنگامی پیدا می‌شود که انسان برای رسیدن به اهداف خود بتواند بر اراده دیگران تأثیر بگذارد و اراده و کار ارادی آنان را به خدمت بگیرد.

- مدار مشروعیت، حق و باطل بودن است

- قدرتی که با مقبولیت همراه باشد و به صورت رسمی پذیرفته شده باشد اقتدار، نامیده می‌شود.

۲۱۲. گزینه ۲ درست است.

- اولین شرط بقای هر جامعه جمعیت است.
- لازمه بسط هویت جهان اجتماعی، افزایش جمعیت است.
- پدیده نسل کشی در جهان، نشانگر ابعاد هویتی جمعیت است.

۲۱۳. گزینه ۱ درست است.

- اقتصاد، روزنه ورود استعمار و نابودی هویت سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جوامع به شمار می رود.
- ۲۱۴. گزینه ۳ درست است.

- سرمایه داری، عامل اصلی هویت یابی افراد و جوامع غربی است.
- انتقال یک کارمند از بخشی به بخش دیگر از نوع تحرك افقی است.
- شاخص و نشانه جهان متجدد کاهش جمعیت است.

۲۱۵. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه ها:

- گزینه ۲: در این شیوه اقتصادی، هدف کنشگران و بنگاه های اقتصادی، به دست آوردن حداکثر سود است.
- گزینه ۳: این اقتصاد نه براساس رفع نیاز انسان ها بلکه بر محور سود شکل می گیرد.
- گزینه ۴: این شیوه، بیشترین تخریب ها در طبیعت و منابع طبیعی را در پی داشته و در موارد بسیاری با فطرت انسان ناسازگار بوده است.

منطق

۲۱۶. گزینه ۲ درست است.

- منطق فقط برای ارزیابی اندیشه های فلسفی نیست. (رد گزینه ۱) در نشریات گوناگون استدلال هایی را به نفع عقاید خودشان مطرح می کنند. (رد گزینه ۳) تعریف و استدلال بخشی از سخنان روزانه ما را تشکیل می دهد نه تمام سخنان را (رد گزینه ۴)
- درس ۱ صفحه ۵

۲۱۷. گزینه ۱ درست است.

- در گزینه ۲ هر سه عبارت جملات انشایی است پس تصدیق محسوب نمی شود. در گزینه ۳ فقط تلاش کردم تصدیق است. و در گزینه ۴ عبارت آخر جمله انشایی است و تصدیق نیست. درس ۱ صفحه ۷

۲۱۸. گزینه ۴ درست است.

- کلمه «خیر» هم می تواند به معنای خوبی و نیکی باشد هم به معنای «نه» درس ۲ صفحه ۱۳

۲۱۹. گزینه ۲ درست است.

- در این گزینه دلالت التزام وجود دارد. در بقیه گزینه ها دلالت مطابقی درس ۳ صفحه ۱۴ و ۱۵

۲۲۰. گزینه ۱ درست است.

- کلی لزوماً چند مصداق ندارد (رد گزینه ۲) کلی می تواند مثل جزئی فقط یک مصداق داشته باشد. (رد گزینه ۳) مصادیق کلی می تواند ذهنی باشد نه لزوماً عینی و مشخص (رد گزینه ۴) درس ۳ صفحه ۲۰ و ۲۱

۲۲۱. گزینه ۲ درست است.

- دایره های متداخل نسبت عام و خاص من وجه را نشان می دهند. در گزینه ۱ کتاب و کتاب درسی مطلق هستند. در گزینه ۳ غیر ایرانی یزدی تباین هستند و در گزینه ۴ اروپایی غیر آمریکایی هم مطلق هستند. درس ۳ صفحه ۲۲ و ۲۳

۲۲۲. گزینه ۲ درست است.

- مفاهیم که ذهنی هستند و دارای جسمیت نیستند تا بتوان به آنها اشاره کرد را نمی توان تعریف مصادیقی نمود. درس ۴ صفحه ۳۰

۲۲۳. گزینه ۴ درست است.

- در گزینه های ۱ تا ۳ یکی از اقسام تعریف وجود دارد ولی گزینه ۴ در واقع تعریف نیست. درس ۴ صفحه ۳۰ و ۳۱

۲۲۴. گزینه ۳ درست است.

گزینه ۳ را می‌توان به دو قضیه «ریحانه دانشجو است.» و «ریحانه ورزشکار است.» تقلیل داد. در گزینه ۱ عبارت داخل گیومه در حکم موضوع است. هم‌چنین عبارت‌های داخل گیومه در گزینه ۲. قضیه گزینه ۴ را نمی‌توان به دو قضیه «حافظ همشهری است» و «سعدی همشهری است» تبدیل کرد. درس ۶ صفحه ۵۶ و ۵۷

۲۲۵. گزینه ۱ درست است.

زبد لفظی مشترک است. یعنی کف دریا هم به معنای حباب روی آب است. هم به معنای ته و پایین دریا. درس ۴ صفحه ۳۴ و ۳۵

۲۲۶. گزینه ۴ درست است.

کسانی که معجزه را مثل سحر و جادو فرض می‌کنند؛ نتیجه می‌گیرند که معجزه هم براساس فریب و مکر است. در گزینه‌های دیگر در رد تمثیل ناروا استدلال کرده است. درس ۵ صفحه ۴۳

۲۲۷. گزینه ۲ درست است.

در سایر گزینه‌ها مغالطه تمثیل ناروا وجود دارد. گزینه ۲ تمثیل نیست بلکه مبتنی بر قیاس است. زیرا به صرف مشابهت حکم نکرده بلکه به علت رسانا بودن اشاره کرده و در نتیجه تمثیل محسوب نمی‌شود. درس ۵ صفحه ۴۳

۲۲۸. گزینه ۳ درست است.

در گزینه ۳ منظور مصادیق انسان است که یا شامل همه انسان‌ها یا دست کم شامل برخی از انسان‌ها می‌شود. در سایر گزینه‌ها چون خود لفظ مدنظر است نه مصادیق آنها، از این نظر قضیه شخصیه هستند. درس ۶ صفحه ۵۸

۲۲۹. گزینه ۱ درست است.

اگر دو قضیه‌ای که به لحاظ ساختاری متضاد باشند ولی به لحاظ معنایی در حکم تناقض باشند یعنی محال باشد هر دو با هم صادق باشد و محال باشد هر دو با هم کاذب؛ این دو قضیه متناقض هستند. درس ۷ صفحه ۶۳ و ۶۴

۲۳۰. گزینه ۳ درست است.

برای این که به مغالطه ایهام انعکاس دچار نشویم باید موجه کلی را به موجه جزئی تبدیل کنیم. در این حالت بین موضوع و محمول رابطه عام و خاص مطلق برقرار می‌شود. مانند: هر مثلثی شکل است. برخی شکل‌ها مثلث هستند. درس ۷ صفحه ۶۹

۲۳۱. گزینه ۲ درست است.

دو قضیه‌ای که فقط در سور با هم اختلاف دارند یعنی یا هر دو سالبه هستند یا هر دو موجه. پس این نوع قضایا با هم تداخل دارند. نقیض این قضایای متناقض با هم تناقض دارند. درس ۷ صفحه ۶۳ تا ۶۵

۲۳۲. گزینه ۴ درست است.

ساختار منطقی شعر بدین صورت است که انسان بی‌ادب یا به خودش بدی می‌کند یا به دیگران و محال است که نه خودش زیان ببیند نه به دیگران زیان رساند. (منفصله غیر قابل جمع در کذب) درس ۹ صفحه ۸۵ تا ۸۷

۲۳۳. گزینه ۱ درست است.

کیفیت نتیجه از این قانون کلی پیروی می‌کند «اگر یکی از مقدمات سالبه باشد نتیجه هم سالبه خواهد بود.» در گزینه ۱ نتیجه، موجه ذکر شده است. درس ۸ صفحه ۷۴

۲۳۴. گزینه ۳ درست است.

طبق شرط سوم اعتبار قیاس، محمول نتیجه علامت مثبت گرفته است ولی در مقدمات منفی است. درس ۸ صفحه ۷۷

۲۳۵. گزینه ۱ درست است.

وجه مشترک تناقض و تضاد در این است که در هر دو رابطه دو قضیه نمی‌تواند هم زمان صادق باشد (رد گزینه ۲ و ۴) در تناقض حتی دو طرف نمی‌توانند کاذب باشد در صورتی که در تضاد شاید هم‌زمان دو طرف قضیه کاذب باشد. درس ۷ صفحه ۷۰

۲۳۶. گزینه ۴ درست است.

شرطی متصل نوعی قضیه است ولی لزوماً استدلال نمی‌تواند باشد. (رد گزینه ۱) عبارت صورت سؤال چون لفظ اگر دارد پس منفصله نیست. (رد گزینه ۲) قیاس کامل این گونه است: اگر امروز جمعه باشد تعطیل هستیم. تعطیل نیستیم. (رفع تالی) پس امروز جمعه نیست. درس ۹ صفحه ۹۱

۲۳۷. گزینه ۳ درست است.

این قضیه، شرطی غیر قابل جمع در صدق است. یعنی محال است مهین هم در مدرسه باشد هم در مسافرت ولی ممکن است نه در مدرسه باشد نه در مسافرت. سایر گزینه‌ها شرطی متصل هستند. درس ۹ صفحه ۸۷

۲۳۸. گزینه ۱ درست است.

لفظ «تا» در گزینه ۲ به معنای علت و شرط نیست. انسان یا مختار است یا مجبور منفصله حقیقیه است. (رد گزینه ۳) گزینه ۴ هم غیر قابل جمع در صدق است. درس ۹ صفحه ۸۷

۲۳۹. گزینه ۲ درست است.

ایجاد ترس و نگرانی در مردم از شیوه‌های اثرگذاری بر مردم است. در این حالت خوب نمی‌اندیشیم و احساسی عمل می‌کنیم. درس ۱۰ صفحه ۱۰۹

۲۴۰. گزینه ۴ درست است.

در گزینه ۱ شاید صد بار گفته شده باشد و لزوماً بزرگ نمایی اتفاق نیفتاده است. در گزینه ۲ مغالطه مسموم کردن چاه وجود دارد. در گزینه ۳ یک بحث کاملاً عقلی است و به احساسات متوسل نشده است. قاعدتاً یک انسان عاقل دوست دارد هم خودش و هم دیگران دچار آسیبی نشوند. درس ۱۰ صفحه ۱۰۹